

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

ΧΑΝΙΑ
15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1933

Έτησία συνδρομή Δρχ. 20
Τιμή φύλλου Δρχ. 2,50
Έτος Β' - Δρ. φύλλου 13

Μηνιαίον περιοδικόν εκδιδό-
μενον υπό των μαθητῶν
τοῦ Γυμνασίου Χανίων
Χανίων

ΣΤΟ ΚΑΛΟ 1932... ΧΑΙΡΕ 1933!!

Σε χαιρετίζομεν γηθ-
σύνως, Καινογενε Χά-
νε, μ' ὅλην τὴν λιχτάραν
τῶν ἐλπίδων μας.

Σε χαιρετίζομεν ἐλπι-
δοφόρον 1933 ὡς τὸν
Ἀγγελὸν τῶν ἐλπίδων
ἡμερῶν.

Σε χαιρετίζομεν νέον
ἔτος, διότι μᾶς ἔρχεται
μὲ τὸ μυστήριον τοῦ ἄ-
γνωστου. Τὸ ἄγνωστον
εἶναι ἡ μεγάλη σου δύνα-
μις, συγχρόνως αἰ ἡ με-
γάλη πηγὴ τῶν προσδοκί-
ων μας.

Σε χαιρετίζομεν διό-
τι συγ-εντρώνεις τὰς ἐλπί-
δας μας, παρθένους εἰσέτι
ἀνθισμένας ἀπὸ τὸ πλουσι-
ώτερον πότισμα τῆς φαν-
τασίας μας, κολπουμένας
καὶ πλεούσας εἰς σιθέρας
γαλάξιους καὶ γρυσοφώ-
τους τὰς ἐλπίδας μας.
τὰς ὁποίας ἡ ἀδυσώπητος
πραγματικότης δὲν ἐστὶν
βίβλιν ἀκόμη ὑπὸ τὸ βί-
βλιν καὶ συντριπτικὸν πέλ-
μα τῆς, δὲν τὰς ἱτυέτρι-
ψεν ὑπὸ τὴν ἀνοικτήριον
βένην τῆς, δὲν τὰς ἐξα-
νέμωσε μὲ τὴν βλοσυρὰν
πνοὴν τῆς.

Ἰδοὺ, γόνη Καινογενε,
διατί σε ἀνυμνοῦμεν
μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας.

Σε ἀνυμνοῦμεν χιρ-
μοσύνης διότι μᾶς ἔρχε-
σαι ὡς ἄγνωστος διαδύ-
της.

Ἄλλ' αὐτὸ τὸ ἀγνώ-
στον πόσον εἶναι δυνα-
τὸν καὶ πόσον ἐκυστικὸν
μεθυστικόν.

Σε προσφωνοῦμεν λοι-

πὸν μὲ ὀλοκληρωτικὴν
τὴν χαρὰν μας, Καινογε-
νε χρόε, διότι δὲν θέλο-
μεν ν' ἀποξενωθῶμεν, ἔ-
στω καὶ αὐταπατῶμεναι
τῶν ἐπὶ σε ἐλπίδων μας,
ὅσον φροῦδτι καὶ ἀποτη-
λαὶ καὶ ἐὼν μᾶς ἐδεδαίω-
νε τις ὅτι θά εἶναι. Διὰ
τοῦτο μαλακῶναι πρὸς
στιγμὴν τὴν πικρίαν τῆς
ζωῆς, διότι ἂν ἀντιρῶ-
με τὴν «ἐλπίδα» ἀπὸ
τὴν ζωὴν, ἡ στυχία τοῦ
ἀνθρώπου θά ἦτο κόλασις.

Ἐλπίζε, ἐλπίζε λοι-
πὸν φτωχὲ ἄνθρωπε, εἴτε
ψηλὰ ἔστασαι, εἴτε χαμη-
λὸ, εἴτε φιλοσοφεῖς, εἴτε
πεζοπορεῖς, εἴτε παρα-
δέσσεσαι ἀπὸ τὴν στέρη-
σιν, εἴτε πλέεις στὸν χρυ-
σόν, διότι μόνον ἡ «ἐλ-
πίς» θά σοῦ παρουσιάσῃ
τὴν ζωὴν μὲ θέλησιν καὶ
ὅταν κανὲν τοιοῦτον δὲν
θὰ σοῦ ἐγγυᾶται ἡ πραγ-
ματικότης. Διότι μόνον
ἡ ἐλπίς θ' ἀποτελέσῃ τὴν
γλυκοστάλακτον τροπὴν
καὶ τὴν παρήγορον τρο-
φὴν τῆς ζωῆς σου.

Ναί, ὦ «ἐλπίς», φι-
λάνθρωπε, μοχλὲ τῆς ζω-
ῆς. Σε ἰνυοῦμεν Σε ὑμ-
νοῦμεν, διότι εἶσαι ὁ γλυ-
κύτερος σύντροφός μας,
τὸ μάνα τῆς ἀτελείας μας.

Ἐπὶ τῶν πτερύγων
λοιπὸν τῆς πινωράδας,
τῆς «ἐλπίδος» φερόμε-
ναι, Σε χαιρετίζομεν
Καινογενε χρόνε, μὲ τὸ
«Κάτω ἤλθε» καὶ εἴθε
σεβόμενος τὴν ἀνθρωπεί-
νην ἀδυναμίαν μας, τοῦ

νὰ ἀναμένωμεν ἀπὸ Σε ὅ-
τι μόνον ἀπὸ τοῦ ἐν-
τοῦς μας ἔπραπε νὰ ἀπεκ-
δεχώμεθα, ἡ διαψεύσις.
ἔστω καὶ διὰ ματαιότη-
σιν πτώσεως, ὀλιγώτε-
ρον τῶν προκατόχων σου τὰς
ἐπὶ σε ἐλπίδας μας.

ΠΟΠΗ ΜΗΡΙΑΛΑΚΗ
Τάξις Ε', Γ.Θ. Χανίων

ΤΙΑ ΤΩΝ ΚΑΙΝΟΥΡΙΩ ΧΡΟΝΩ

Τὸ ὄνειμα τοῦ χρόνου, τα-
χὺ, ὀρμητικόν, ἀκατάχατο,
μᾶς ἔφερε πάλι εἰς τὴν δο-
χὴν ἐνός νέου ἔτους τοῦ 1933.

Ἀλύπητα, μὲ δληθινὴ ἀ-
νακούφησιν, ἀφήσαμε νὰ βυ-
θισθῇ εἰς τὸ πέλαγος τοῦ πα-
ρελόντος τὸ ὄνειμα τοῦ
1932, καὶ χαρούμενοι ἐσπεύ-
σαμεν πρὸς τὸ νέον, ποῦ μας
ἤθε σιφανωμένο μὲ ἐλπί-
δας καὶ οὐρα χροσά.

Συγγενεῖς καὶ φίλοι μᾶς
σιέλλουν εὐχὰς, μᾶς προσφέ-
ρουν δῶρα «γὰ τὸ καλὸ τοῦ
χρόνου». Καὶ ὅλοι μικροὶ
καὶ μεγάλοι ἐλπίζομεν.

Ἐλπίζομεν διὰ κατὰ τὸ δι-
όσημα τοῦ νέου ἔτους θὰ ἴ-
δωμεν τὰς ἐλπίδας μας ἐκπλη-
ρουμένας, τὰ οὐρα μᾶς
πραγματοποιούμενα.

Καὶ τὰς εὐχὰς τὰς ὁποίας
μᾶς σιέλλουν τὰς πέρομεν
σύμφωνα μὲ τὰς ἐπιθυμίας
μας, τὰς σκέψεις μας, τὰς ἀ-
ποφάσεις μας.

Καὶ πόσος δὲν ἔχει ὁ ἄν-
θρωπος!

Κάθε σιγμὴ ἀνιπροσω-
πεύει μιαν σκέψιν, ἥτις βαθ-
μῶδ' διαμορφοῦται καὶ τὴ
λοσ πραγματοποιεῖται. Καὶ
σιγὰ σιγὰ ὁ χρόνος φεύγει.

Σ' γὰ ἄλλ' ἀκατόπουστα κα-
δριστικῇ.

Ὁ χρόνος φεύγει σιγερῶς
καὶ καταποθῶντας διὰ συ-
ναντήσῃ εἰς τὸ πέρασμά του.

Οὐδὴποτε! Ναί! Δόξας,
λαμπρότητας, πλοῦτη, οὐρα,
ἐλπίδας, βέλεια, δυναστί-
ας, κράτη παύσχυρα, πόλεις,
ἀνθρώπους, μὲ ἀεπλάχνη
καὶ σιγνότηρια συμπαροῦ-
ρει εἰς τὸ ἀπείθμενα βάθη του.

Ἀλλὰ ὁ ἔγρον τοῦ χρόνου
δὲν εἶναι μόνον ἔργον ἀφανι-
σμοῦ καὶ καταστροφῆς. Ὅχι!

Παραλλήλως πρὸς τὸ κα-
ταστροφικὸν ἔργον του ἐπι-
τελεῖ καὶ ἔργον ἀξυνώσεως
καὶ ἀνορθώσεως.

Καὶ βλέπομεν ἀνθρώπους
πρὸ τοῦ ὀνέματος καὶ τῆς
δόξης τῶν ὁποίων ὁ χρόνος
περὶ ταπεινὰ χωρὶς νὰ δὲ-
ναι νὰ ἀμαυρώσῃ τὴν αἴγ-
λην του.

Ὁ ὀλικὸς ἄνθρωπος ἀπο-
θνήσκει, ἀλλὰ ἡ ἡθικὴ αὐσι-
ογνωμία μένει. Θὰ μέλῃ μὲ
τὰ αὐτὰ προτερήματα ἡ ἐλπι-
τώματα, ἔτι εἰς τὴν ἐπιρρο-
ὴν τοῦ ἔργου τοῦ χρόνου.

Γι' αὐτὸ ἡ καλλιέργεια εὐχῇ
τὴν ὁποίαν ἕνας ἄνθρωπος
ἔχει ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τὸν
ἄλλον εἶναι: «Νὰ χρησιμεύ-
σῃ ὁ νέος χρόνος ὡς ἀρχὴ
μιας σοβαρᾶς προσπάθειας
διὰ τὴν μόρφωσιν χαρακίτη-
ρος ἡθικοῦ, σιαθεροῦ, ἀδα-
μαντίνου».

Ποῶν ἄλλην λοιπὸν εὐχὴν
μποροῦσε ν' ἀπευθύνῃ ἡ «Μα-
θητικὴ Πρόοδος» εἰς τὸν μα-
θητικὸν κόσμον, ἐπὶ τῇ εὐ-
καιρίᾳ τοῦ νέου ἔτους;

Ἀνθοῦλα Τσιθουράκη
Τάξις Ε', Γ.Θ. Χανίων

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟΝ ΚΑΙ Η ΣΚΟΥΠΑ

Χθες παρ' ελίγον να έχωμεν τραγικὰς σκηνὰς εἰς τὴν πόλιν μας ἐξ' ἀφορμῆς τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος. Οἱ κ. κ. γλωσσολογοὶ ὀφείλουσαν νὰ λάβουν σύντονα καὶ δραστικά μέτρα, ἀλλὰ τὸ ζήτημα θὰ κατέλθῃ εἰς τὰς ρύμους τῶν πόλεων καὶ χωρίων καὶ τότε οὐαὶ εἰς τοὺς μιλῶντας.

Ἐνας χωρικός ἐπῆγεν χθες εἰς τὰ παρα τὴν καλαϊὰν ἀγορὰν μὴ καλὰ καὶ ἡρώτησεν ἕνα «πῶς οἱ παρασῦρες».

Ὁ μπακαλῆς ὁ ὁποῖος ἦτο προσφυῆς, δὲν ἐκτάλαζε τὴν θὰ πῇ «παρασῦρες» καὶ ἀπήντησεν εἰς τὸν χωρικόν ὅτι δὲν ἔχει.

Ὁ χωρικός ὁμῶς τοῦ εἰδείξε διὰ τῆς χειρὸς τοῦ τὸ ζητούμενον ἐμπορεῖμα, καὶ ὁ προσφυῆς μειδιάσας ὀλίγον εἶπεν εἰς τὸν χωρικόν «δὲν μοῦ λες πῶς θέλεις καμμιὰ φροκαλία, μόνο μοῦ λέγεις παρασῦρες».

Ὁ χωρικός τὴν λέξιν «φροκαλία» ἐξέλαβε ὡς κατακεφαλιαν καὶ ἐν ἱερᾷ ἀγανακτήσει εἶπεν εἰς τὸν παντοπωλὴν: «καὶ δὲν κοπιᾷς νὰ μου τὴν δώσης».

Ἡ ρῆσις ἦτο ἐπικειμένη, ἀλλὰ προέλαβεν αὐτὴν ἡ ἐγκαίρως ἐπέμβασις τοῦ γείτονος Κρητὸς ἐμποροῦ, ὁ ὁποῖος ἐξηγήσεν εἰς ἀμφοτέρους ὅτι καὶ ἡ παρασῦρα τοῦ χωρικοῦ μας καὶ ἡ φροκαλία τοῦ πρόσφυγος σημαίνει σκούπα. Ἡ ἐπέμβασις ὁμῶς τοῦ γείτονος ἐμποροῦ προέλαβε μὲν τὴν ρῆσιν, δὲν ἱκανοποίησεν ὁμῶς ἐντελῶς τὸν χωρικόν, ὁ ὁποῖος ἔπειτα νόμισεν πρὸς αὐτὸν τοῦ λέγει:

— «Ἡρθε καὶ σὺ στα Χανιά καὶ ἐξέχασες τὴν γλώσσα τοῦ πατέρα σου καὶ μὰς λέγεις τὴν παρασῦρα «σκούπα»».

Ἡ ὀλιγόλεπτος αὕτη σκηνὴ προέκασε τὴν συρροὴν πολλοῦ κόσμου, μεταξὺ τοῦ ὁποίου ἦτο καὶ εἰς λογίας. Τοῦτον καλέσας διὰ χειρὸν ὁ μίας εἰς Ἀδριατικὸς, εὐρισκόμενος ἐκεῖ πλησίον τὸν ἠρώτησε τί συμβαίνει. Ὁ λογίας λαβὼν τὴν στάσιν τῆς προσοχῆς καὶ φέρων τὴν δεξιάν ἐπὶ τοῦ γεισίου τοῦ πηλίκιου, εἶπε:

— «Τίποτε, κύριε Λοχαγέ. Πρόκειται περὶ καθαριότητα τῆς γλώσσας καὶ περὶ σάρωθρα».

Πόπη Μπαρβιλλάνη

Τάξις Ε' Γ. Θ. Χανίων

Γνώμης γὰρ ἰσοθλῆς ἔργα χρηστὰ γίγνεται,

Καλὸν φύουσι καρπὸν οἱ ἴσμενοι τρόποι.

Ὅπλον μέγιστον ἔστιν ἡ ἀρετὴ βροτοῖς.

Γοναὶκὶ πάσῃ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει
Γοναὶκὶ κόσμος ὁ τρόπος, οὐ χρυσεῖον.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΝΟΣ & ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Τὸ 32 ξεψυχᾷ, πεθαίνει. Πᾶσι καὶ αὐτὸ σὰν καὶ τόσα ἄλλα καὶ ἐπὶ διαβά του δὲν μὰς ἀφήνει παρὰ στή ράχη ἕνα ἀκόμη θέρος πρὸς προστίθεται ἐπὶ τὰς ἄλλας περασμένα. Ποσα γεγονότα καὶ πόσα ἐπεισόδια φύγα νε μὰς τοῦ γὰρ πόσους ὁ χρόνος αὐτὸς δὲν ἦταν γεμάτος εὐτυχία καὶ γὰρ πόσους γεμάτος δυστυχία καὶ κακομοιρία! Φεύγει καὶ ὁμῶς σὲ ὅλους μας καὶ ἀφίγει, καὶ γὰρ θύμῃ, καὶ πρὸς δὲ σβύνεται ἀπὸ τὸ μυαλὸ μας ἡ καλὴ ἦταν αὐτὸ ἡ κακὴ.

Δὲν προλάβουμε καλὰ καλὰ νὰ σκεφθοῦμε, πότε ἄρχισε καὶ νάτονε τελειῶναι χωρὶς πολλὰς πολλὰς διατυπώσεις. Προχθὲς ἀκόμα δὲν ἦταν ἡμέρα πρὸς ἐμπαινε στὴν σβούρα τῆς ζωῆς καὶ αὐτὸς νέος καὶ ἀκμαὸς; Δὲν ἦταν προχθὲς ἀκόμα, πρὸς ὅλοι μας ὁ ἕνας ἐπὶ ἄλλο τὸν εὐχόμεστε εὐτυχισμένο; Ναι ἦταν προχθὲς ἀκόμα, ἔκαμε ὁμῶς καὶ αὐτὸς τὸ συνηθισμένο του γύρο καὶ ὕστερα μὰς ἀποχαιρέτησε.

Μὰς φαίνεται πῶς ἦταν χθὲς ἀκόμα ἡ ἀρχὴ τοῦ καὶ ὁμῶς δὲν ἦταν διόλου χθὲς; ἦταν πρὶν τρεχὸς πᾶν κατὰ μέρες. Γερὸς ὄκνος θαρὺς τραχὺς τῶν ἡμερῶν, ὅπως μὰς λείπει ὁ Πολέμης ἐπὶ τὸ πλῆμα τοῦ. Τὸν διώχνουμε καὶ μὲς γιὰ τὸν θαρρηθήκαμε γιὰ τὴν εἶναι πᾶς γέρος καὶ δὲν ἔχει τίποτα νὰ μὰς προσφέρῃ. Ἰπρὲς νὰ φύγῃ, πρέπει νὰ τελειώσῃ.

Καὶ εἴτι ὅλοι μας τὰρὰ μὲ μεγάλα λαχτάρια προσμένουμε τὸν καινούργιο ὅλοι ἐλπίζουμε πῶς καὶ καλλίτερο θὰ μὰς φέρῃ, γιὰ τὸν ὅσο καὶ ἂν περάσαμε τὸν ἄλλο εὐτυχισμένοι θέλομε πάντα σὰν ἀχόρταγοι πρὸς εἶμαστε καὶ καλλίτερο, δὲν ἀρκούμεθα σὲ καίνα πρὸς ὁ περασμένος μὰς ἔφερε, ζητᾶμε καὶ ἀπὸ τὸν καινούργιο καὶ ἄλλα καὶ ἄλλα.

Μπαίνει μεγαλόπρεπα, νέος, ὁμορφος, μὲ χαρὲς καὶ μὲ τραγούδια, πανηγυρικώτατα τέλος πάντων ὁ καινούργιος πέρνει τὴν θέσιν τοῦ πατέρα τοῦ, τοῦ παπποῦ τοῦ καὶ μπαίνει καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὰ βιβλία μας, στὶς χρονολογίες μας, στὴν ἱστορίαν σὰν τοὺς ἄλλους.

Εἶναι ὥρατος καὶ ὅλοι πλάθουμε ὄνειρα γι' αὐτὸν ὅλοι περιμένουμε μὲ ἀγωνία τὸν ἐρχομὸν τοῦ καὶ μὲ ἐλπίδες καὶ χαρὲς. Τὶ θὰ μὰς φέρῃ; ἂν γὰρ χαρὲς πολλὰς ἢ λύπας ἀμέτρητες, εὐτυχίας γιὰ θλήψεις;

Ὁ Θεὸς μονάχα ξέρει τί γιὰ τὸν καθένα μας ἐπιφυλλάσσει γιὰ τὸν πᾶν δὲν μπορεῖ γιὰ ὅλους μας νὰ

ναὶ ὁ ἴδιος. Ὁ ἀθλιὸς κάνει διακρίσεις καὶ διαφορὰς, δὲν εἶναι διόλου δίκαιος. Σ' ὅλους μας δὲν θὰ φέρῃ τὰ ἴδια δῶρα σ' ἄλλους θὰ φέρῃ πλούσιες κοῦκλες, ὁμορφὰ ντυμένες, ὠραῖα καὶ πλούσια παιγνιδάκια, ἐνῶ σ' ἄλλους μόνον μικρὰ μικρὰ κοῦκλάκια, ντυμένα μὲ φτωχικὰ ρουχαλάκια καὶ χερτίνες παραγκιοζήδες. Δὲν εἶναι στὰ καλά τοῦ δῶρα γενναϊοδωρὸς, εἶνε τοιγαυὴν παρ' ὅλο πῶναι νέος.

Καὶ τὰρὰ κλείνοντας τὸ βιβλιάρει τῶν σκέψεων, πρὸς γὰρ λίγα λεπτὰ ἄφισα, νὰ ἀνοίξῃ πάλιν τὸ χαρτὶ αὐτὸ καὶ νὰ γράψῃ σχετικὰ μὲ τὸ καινούργιο χρόνο. εὐχόμεται σὲ ὅλους πρὸς ὅτι τὸ διαβάσουμε, νὰ τὸν περᾶσουμε μὲ εὐχάριστα ὅλα γεγονότα μὲ χαρὲς καὶ μὲ εὐτυχία.

Φερνάντο Κλέους

Τελειόφορος Γ. Θ. Χ.

ΟΙ ΛΟΥΚΟΥΜΑΔΕΣ

Ἦταν ἀργὰ! Τὸ σκοτάδι εἶχε ἀπλώσει τὸ φοβερὸ μαῦρο πέπλο τοῦ.

Μέσα στὴν ἡσυχίαν τῆς νύχτας εὐρισκόμενος ὁ Πίπης σὲ μεγάλη ἀνησυχία. Ἀραγε γιὰ τὴν τῶρα θὰ σὲ πῶ. Τὸ μεσημέρι πρὸς ἐσχόλασε εἶδε τὴν μαμὰ τοῦ νὰ εἰσέλθῃ λουκουμάδες.

Ἡ χαρὰ τοῦ ἦτο μεγάλη! Τὴν νύχτα ἐνῶ κοιμόταν ὅλοι αὐτὸς ἐπῆρε ἕνα κεράκι τὸ ἀναψέ καὶ κατέβηκε κατὰ τὴν κουζίνα, πρὸς εἶχε βάλῃ ἡ μαμὰ τοῦ τοὺς λουκουμάδες ἐπὶ τὴν ντουλάπι.

Τοὺς δλέπει!—Τὶ μορῶδιὰ καλὴ εἶνε αὕτη! λέει.

—Γιὰ στάσου νὰ κάρω ἕνα. Μὰ νομίζετε; θὰ πάρω τὸ μικρότερο. Εἶνε δὲ ἡ μαμὰ τοῦς ἔχει βάλει μὲ τὴν σειρά. Νὰ πάρω ἄλλο ἕνα; Δὲν πειράζει. Ἐστὶ ἔλεγε ὅπου ἔφαγε καὶ τοὺς εἶ.

Τὸ πιατὸ τὸ ἄφισε ἔξω. Ἐνῶ δὲ μὲς πῆγε νὰ κλείσῃ τὸ ντουλάπι, ἐμαγκώθηκε ἡ μπιντζόμα τοῦ. Βάζει τότε τὶς φωνὲς «ὦ! ὦ! ὦ!»

Ὅλοι ξύπνησαν. Κατεβαίνουν κατὰ καὶ τὶ νὰ ἰδοῦν; Καταλαβαίνετε...

Πωπὼ ντροπῇ!.

Μιρέκ Πιπερόκη

Τάξις Α' Τμήμα Β' Γ. Θ. Χ.

ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ

Μεταξὺ μας, ἔδρε παιδιὰ, πρὸ παντὸς εἰλικρινεία. Ἀκούστε με, λοιπὸν νὰ σὲ πῶ δύο λόγια, σχετικὰ μὲ τὸ περιοδικὸ μας.

Μπορεῖ νὰναι περιοδικὸ πολὺ πολὺ καλὸ, σθεαρό, μὲ ἐκλεκτὴ ὕλη. Δὲν τραβᾷ ὁμῶς τὸ μαθητὸκοσμο.

Ἴσως γιὰ τὴν ὕλη τοῦ εἶνε σθεαρὰ μάλιστα κλίνει λίγο πρὸς τὴν φιλοσοφίαν γιὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ μαθητοῦ (ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιό μου τὸ ξεψύχισμα τοῦ σπουργίτη).

Δὲν θὰ ἦταν καλλίτερα νὰ κατεβόμμε λίγο πρὸς χαμηλὰ, πρὸς εἶνε ὁμῶς ποῖο φυσικὸ. ν' ἀσχοληθοῦμε μὲ τὴν ζωὴ καὶ τὴν δρᾶσιν μας μέσα ἐπὶ σχολεῖο, νὰ ἐξετάσωμε τὸ καθεὶ τοῦ συμβαίνει μέσα σ' αὐτὸ, καὶ νὰ σχολιασωμε τὰ γεγονότα πρὸς ὅτι θὰ συντελέσουν ἐπὶ τὸν σκοπὸν πρὸς ἐπιδιώκει τὸ σχολεῖο μας;

Ἐξ' ἄλλου ὅλες αὐτὰς γινώμες, αὐτὰς καὶ οἱ φιλοσοφίαι, εἶνε ἀπομίμησης ἢ παραλαγῆ ἄλλων. Γιατὶ δέδοκα ἡ πραγματεία περὶ ζωῆς, χωρὶς νὰ ὀλέω νὰ ὀλέω ἄτομα καὶ πρόσωπα, εἶνε ἐντελῶς φιλοσοφικὸ θέμα, πρὸς αἱ παραστάσεις τῶν μαθητῶν δὲν εἶνε πλήρως οὔτε κατὰ τὴν ὑποδείξιν, μόνον κατὰ τὴν...

Ἀς ἀσχοληθῶμεν μᾶλλον μὲ τὰ ἀφορῶντα τὴν ζωὴν μας ὡς μαθητῶν καὶ ὡς γραφῶμεν καὶ πρῶτον πρὸς καὶ πρωτοφάνες. Ἀς περιορίσωμεν τὰ χρονολογημένα διηγήματα καὶ τὰ συναισθηματικὰ πρὸς γεμίζουν ὅλες τὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ μας, καὶ ὡς γράφωμεν καὶ πρὸς νᾶν λίγο χιούμορ, καὶ πρὸς ὅτι ὀξύνῃ τὴν κρίσιν μας, καὶ πρὸς ὅτι διαπλάσσει τὸν χαρακτῆρα μας, (ὀλὰ ζῶντας μὴ παραδῶσι) καὶ τέλος, πρὸς ὅτι μὰς ὑποβοηθήσῃ γιὰ ν' ἀντικρύσωμε τὴν ζωὴν.

Πραγματευόμενοι αἱ γράφουσαι μερικά θέματα ἀποδεικνύουν φανταστικὰν ἀσυνέπειαν μὲ τὴν πείρα τῆς ζωῆς (ἀπὸ τὰ πολεμικὰ χρόνια) πρὸς ἀπαιτεῖται ἡ πείρα, ἡ ἰσχυρὰ φαντασία. Ἀλλὰ ἡ μὲν πείρα λείπει τὴν λείπει, ἡ δὲ φαντασία ὡς μὴ ἔχουσα βάσεις (τὴν πείρα) δὲν οὐραγε εἰκόνας πρὸς καθόλου ἢ ἐλάχιστα νοιώθει ἡ γράφουσα, ἐνῶ ἂν εἶχε καὶ τὴν ἐλάχιστην σχετικὴν πείρα (ἂν ἦταν μὲν νὰ ἔστω καὶ εὐτυχισμένη) μὲ τὴν προσθετικὴν φαντασίαν μποροῦσε νὰ ἀισθανθῇ. Τώρα ὅσα γράφει, δὲν πηγάζουν ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ τῆς ψυχῆς ἡ μᾶλλον καθόλου, παρὰ τὰ γράφει γιὰ τὸν τῆς ἢ τὰ διαβάσει τὰ ἴδια ἢ σχετικὰ.

Στερεῖται κανονικῶν γνώσεων καὶ συμβουλῶν γιὰ καθεὶ τοῦ πρὸς νὰ ξέρωμε ὅσον θὰ μποῦμε ἐπὶ κοινωνία (κοινωνικὴ διοπάλη). Ἐπὶ σὲς στερεῖται πρακτικῶν γνώσεων (πρὸς περιποιούντων τὰ ἀνθρώπων).

Συγνώμην ἀπὸ ὅσους τυγόν ἔθιξα, ὅχι ἐκ προθέσεως, ἀλλὰ ἀπὸ πραγματικὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν δελτίωσιν τοῦ περιοδικοῦ μας.

ΖΑΧ. ΣΠΕΡΕΛΑΚΗ

Τάξις ΣΤ' Γ. Θ. Χ.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΨΥΧΟΡΡΑΓΗΜΑ ΣΤΗ ΝΥΧΤΙΑ

Είπε μια καλοκαιριάτικη βραδιά τ' Απρίλι. Τ' ολόγιομο φεγγάρι κυλάει σιγά, σιγά χαριτωμένο πάνω στον αστεροτόλμο ούρανο γαλαζιο θόλο. 'Η αρετιδίωτη μολυβένια θάλασσα απλώνεται σ' α χυμένο λάδι και τα κυματάκια της σπούνε απαλά απαλά πάνω στην άμμουδια. 'Ο χαϊ δευτικός, δρισατος, παιχνιδιάρης μπάτης σφυρίζει ένα απ' τ' ανσιζιτικά του τραγούδια και σου ξεχύνει στο προσωπο χίλιες μυρωδιές, της θάλασσας αλμυρά, θυμάρι κι' αγριοβιολλέτες του βουνού και τσες άλλες ευωδιές απ' τ' καταπρασινα χνουδάτα λειβάδια.

Πανετού βασιλεύει ήσυχα. Είναι μεσάνυχτα κι' ή καμπάνια του χωριού χτύπησε πενθίμα δώδεκα φορές. Μέσα σ' ένα μικρό σπιτάκι χτισμένο σ' απότομο γρανιτικό βράχο κοντά στην ακροθαλασσία πολύ ξεχωριστά από τ' άλλα, που φαίνεται έτσι από μακριά σαν σκαρφαλωμένο κάτω σπρε γίδι, ο γυιός του Καπετάν Κωσταντή του Καραβοκύρη παλεύει, μά γερά σαν παληκάρι πούταν, με τα σκληρά νύχτα του άνικητου χαρού.

'Ο καπετάν Κωσταντής είναι γέρος πια 70 χρόνων και δεν μπορεί να εξακολουθήσει το καπιτανικό του. Απ' τ' αβάσανα της θάλασσας τουόρταν ρευματισμοί. 'Επειτα απ' αυτό τον ανεικατέστησε ο γυιός του ο Νικόλας το πιο γερό παληκάρι του χωριού. Στην αρχή με τον αδελφό του αλλά έπειτα έμεινε μόνος γιατί μια θλιβερή βραδιά του χειμώνα, ή ασπλαχνή κι' άπονη θάλασσα τον αχάλιασε στην ύγρη της αγκυλιάς. 'Ο Νικόλας καπετάνιος πια άρχισε να σκίζει τους ύγρους δρόμους της θάλασσας μέρα νύχτα. Πηγαίνει σε πολλά μέρη και μεταφέρει βικφορα προϊόντα ή άλλο τιποτα. Μ' αληθινά ήταν τέλειος καπετάνιος ο Νικόλας. σωστός θαλασσοδικος. 'Από μικρό παιδί τον είχε πάρει ο καπετάν Κωσταντής, ο πατέρας του, στη «Γοργόφερτη» κι' όπως έγινε κιόλας, έλεγε πως θα τον κάνει να γίνει ο καλύτερος καπετάνιος του χωριού.

Τον ζήλεψε όμως ο χάρος και να τι έπαθε μια μέρα γυρίζοντας απ' τη Μαύρη θάλασσα. 'Ερχοταν για να αδέσει, ήτανε δηλαδή χειμώνας που τον έπιασε μεγάλη τρικυμία. 'Η «Γοργόφερτη» σαν γοργόφερτη πούταν, με καλό κυβερνήτη, με γερά παληκάρια κατώρθωσε κι' εσώθηκε κι' έτσι νίκησε το ύγρο στοιχείο, το άπιστο. 'Αλλά ο Νικόλας κείνο το βράδυ είχε βραχή πολύ, φυσούσε κι' έλας, και όταν γύρισε στο πατρικό του σπιτάκι που είχε να το δη τσες και τσες μήνες, έπιασε βαριά άρρωστος από περινευρωμένα που έπειτα από κάμποσο καιρό γύρισε σ' εφίση.

Είχε γίνει πια σκελετός. Το

χρώμα ήταν σαν το χλωμό φως μιας λαμπ τσας που έφεγγε το καμαράκι του, τα μάτια του είχαν χαθεί μέσα στις μαύρες κόγχες και μερα με την ήμερα το κρεβάτι τον έλιωνε. Συνηθισμένος αυτός στον καθαρό και άμύλονο αέρα της θάλασσας στενοχωριέται με τον αέρα της κáμαρας του. Ουφ!... θα σκάσω έλεγε, ανοίχτε το παράθυρο. Θέλω αέρο, θάλασσα, Σηκωνότανε στους άγκωνες του και από το μικρό παρθυρακι της «φυλακής» του έβλεπε ένα κομματάκι ουρανό και το λιμανάκι του πούταν δειμένο το καϊκάκι του, ο άχώριστος του σύντροφος, ή «μάννα» του όπως θα έλεγε, ή «Γοργόφερτη» που δεν την φόβιζαν τ' αγριεμένα πανύψηλα κύματα της Μαύρης θάλασσας, τώρα λυπημένη θαθεί, κάθεται αραγμένη, περιφρονή μένη στα ρηχά νερά του κολπίσκου. 'Επειτα κουραζόταν το παληκάρι ο Νικόλας κι' έπεφτε βαρύς πάνω στο κρεβάτι του.

Κείνο το βράδυ ο γιατρός ήταν απελπισμένος. Είπε στη μάνα του τη θεία Κώσταινα ότι, Θεός να βοήθηση δεν θα βγάλει τη νύχτα.....

Μια μυστηριώδικη, πένθιμη ήσυχία και γαλήνη βασιλεύει στην κάμαρα του άρρωστου. Γύρω απ' το κρεβάτι παρστέανε οι δικόι του, 'Ολοι είναι απελπισμένοι και κοιματιστένοι απ' τα ξεύχια και περιμένουν ποιος θα νικήση από τους δυό.

'Ο ουρανός άρχίζει να γιομίζει από μικρά μαύρα σύννεφα που όλοένα πληθύνουν. Το χλωμό, τώρα, φεγγάρι καμμιχ φορά βγαίνει πίσω από κανένα σύννεφο και φωτίζει χλωμά χλωμά την γύρω φύση. Το πένθιμο τραγούδι, το μοιρολόγι μιας κουκου βάγιας ακούγεται που σκορπά φρίκη, ρίγιο, και φόβο σ' όποιον ακούσει.

Μια μεγάλη προσπάθεια καταβάλοντας το γερό παληκάρι, ο άρρωστος Νικόλας μπόρεσε να βασταχτεί στα χέρια του, κύτταξε με έironεί αν και μ' ένα αποχαλινιστήριο χαμόγελο το κομματάκι της φύσης που φαινότανε απ' το μόνο παραθυράκι της κάμαρας του κι' έπειτα κουράστηκε κι' έπεσε βαρύς στο στρώμα επάνω.

'Ενα φωτεινό άστρο φάνηκε να γλιστρά ανάμεσα από πυκνά μαύρα σύννεφα που χάθηκε σ' μια στιγμή. 'Ηταν ή ψυχή του Νικόλα που έφυγε κεινη τη νυχτιά απ' αυτόν τον ψεύτικο και πλάνο κόσμο και πήγε σ' μέρη ψηλά σ' άλλους κόσμους Νίκησε ο Χάρος.

Χριστός Κατσάνης

Μαθητής ΣΤ! Πρ. Λυκείου

Τύποις 'Εφεδρικού

ΤΑ ΔΥΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

(Διήγημα)

Πάνω στα «Κεφαλοβρύσια» στην πιο γραφική τοποθεσία που έχει ή κοιλάδα του Πλατανιά, είχε ο μπάρπα Σπύρος στημένη στην καλύβα του, που ήταν ανάμεσα στα έλατα και στους πλατάνους, κι' έμοιαζε μ' ένα ρόδο που είναι στη μέση ενός μπουκέτου.

Την είχε στημένη εκεί ψηλά κι' έδωσκε τα λιγοστά Προβάτα του.

Πολές φορές έπηγαινα με κανένα φίλο μου στη μαγευτική αυτή τοποθεσία, πρώτα πρώτα για να θαυμάσω την όμορφη της φύσης, κι' έπειτα γιατί ο μπάρμπα Σπύρος ήξερε παλιές ιστορίες.

Με το ήλιοβασιλεμμα πήραμε τον άνήφορο, εγώ και ο φίλος μου Μ... για να πάμε να βρούμε τόνμπάρμπα Σπύρο.

Τον βρήκαμε να κάθεται στον έσκιό ενός Πλατάνου, προς τη μεριά της ανατολής, άκουμπισμένος στο γοριστό ραβδί του.

Δίπλα καθόταν ο Βοριάς, ο σκύλος του, που με τα νυσταγμένα βλέμματα του φύλαε τα πρόβατα πουπιναν νερό από τη δρύση.

—Εί! μπάρμπα Σπύρο την ιστορία, του φωνάσαμε κι' οι δυό μαζί.

Χωρίς να μας πη άλλη λέξη από ένα «γιάσας» μ'ας έγνεψε να κάτσωμε κατ' απ' τον ιδιο πλάτανο.

'Αφού πρώτα στρυφογύρισε κάμποσες φορές το γυριστό ραβδί που κρατούσε, άρχισε.

—Πάνε δέκα ολόκληρα χρόνια σεις θάσαστε πολύ μικροί, που το χαλάσμα κείνο, και έδειξε ένα χαλασμένο σπητι, — δεν ήταν όπως το βλέπετε τώρα, μα μέσα του βασιλευε ή χαρά κι' ευτυχία.

'Εκεί καθόταν ένας καλός πατέρας με τα τρία παιδιά, ένα κορίτσι και δυό μικρά αγόρια,

'Ηρθ' ο καιρός πειρά για να παντρέψη την κόρη του και γιαυτό της έκτιζε το σπητι που θάστηνε τη φωνή της

Τα δυό του αγόρια όλη μέρα κουβαλούσαν λάσπη άνεβοκατεβαίνοντας στη σκαλωσιά.

Εάνου, κατά το μεσημέρι, ακούστηκ' ένα κρακ, και μια σανίδα έσπασε της σκαλωσιάς παρσέρνοντας στο παίσιο της τα δυό μικρά.

Ουτ' ένα άχ. δεν πρόφθασαν να βγάλουν.

Τάβαψαν πίσω απ' το χαλάσμα, έκει που έβλεπε τα δυό κυπαρίσσια.

Τα παιδάκια από ναρίς, πριν πιάσουν δουλειά, έπαιζαν με κυπαρίσσιόμηλα κι' είχαν απ' αυτά στίς τσέπες τους.

Πάνω στο χρόνο δυό κυπαρίσσια

που φύτρωναν είχαν γίνει δευδράκια.

Γύρω απ' αυτά δεν έμεινε άναγθο κλαδ.

Παλατια κτίζει ή άνοιξη, μα ένα πουλί δεν είδα να κελαιδήση χαρούμενα κοντά τους.

Κανένας δε ζή πιά απ' αυτό το σόι, με τα κυπαρίσσια μεγαλώνουν κάθε χρόνο, κι' απλώνουν τα κλαδιά τους.

Στο σημείο αυτό τέλειωσε ο μπάρμπα Σπύρος.

Λές κι' είναι από το Θεό και κάθε που περάσω από τα θυρικά αυτά κυπαρίσσια, φυσά Βοριάς και πλέκει τα κλαδιά τους.

Φύσα Βοριά να φιληθούν τ' αδέρφια.

Χανιά (20) 11/1930

Βασίλειος Μαυρακάκης
ΣΤ! τάξης Γ. Α. Χ.

ΟΠΟΥ ΦΩΣ ΕΚΕΙ ΚΑΙ ΣΚΙΑ

—Ναι, άκοος μικρούλα μου;

Συμφώνησα με τη μικρή. Της έσφιξε το χεράκι και της είπα.

—Πάμε..

Περνούσαμε κάτω από το σπιτι κάποιου ρημισμένου γιατρού.

Το θαυμάκινο χρώμα που ξεχυνότανε από κάποιο ήλεκτρικό λαμπιόνι και μακρυαριζότανε τόσον ώρατα από ένα κομψό άμπαζούρ, ίχινμάτιζε την αίθουσα, μυστηριακά και ευχάριστα.

'Ενας ώρατος μπουφές έκανε την εμφάνισή του τοποθετημένος σ'ε μια γωνία και δίπλα, ένα πορτατίτο του 'Ασκληπείου είχε λάθει τιμητικώτα τη θέση του.

Και έτω... μακριά... κάτω... ως έμας έφθανε το γλυκύτατο τραγούδι, κάποιας κοντράλτας σταλμένο από καμιά Βιέννη... Ρώμη... Νεάπολη... με τη βοήθεια ενός ραβδίου.

'Ανάμεσα από τη διαυγή και μειλίχια νότα της αοιδού, κατι κουδέντες φασαρίες, ακούστηκαν... κατι βήματα, παράξενα, διαστικά... συρμένα.

'Αρσεν τό πράγμα στην άδελφούλα μου.—Τι ώρατο τραγούδι—μούπε σταματώντας. Με το παιδικό της γούστο δεν έπεφτε έξω...

Μα εγώ δεν ήθελα ν' ακούσω.. δεν ήθελα να βλέπω. 'Η μικρή μας κείνο το βράδυ δεν είχε πη το γάλα της. Δεν τώγαμε. Κλάμα ματα το παιδί, σινοχώρικ αλγόνες που δεν μπόρεσαν να εξοιλονομήσουν το γάλα, την άπα.

ραϊτήτη τροφή του νηπίου, τώρα στην ανάρρωσή του.

Στενοχωρημένη κι' εγώ για τη τελευταία οικονομική καταντιά μας, πηγαίνοντας στη θεία για γάλα της μικρής, δεν είχα κέφι για διασκέδαση. "Η μουσική μ' εξενείριζε, και η ιδέα πως εκεί πέρα... πάνω από τη δυστυχία, δίπλα στο έσπερμένο παιδάκι, ω-γίαζε ή σπατάλη, με το χρήμα και την ευτυχία, μ' έκανε ν' αγανακτώ. Οι μόχοι των δικών μου, ήλθαν στο νου μου. "Ένα μεγάλο μηδενικό άρχισε σιγά σιγά να σχηματίζεται γύρω από κάθε μόχο. Και ο αν νάθε-λα να κρυφθώ να μη με δη-κα-νε, κρύβοντας αξιοπρεπώς τον πόνο μου που χύθηκε από τη ψυχή μου σε λίγα δάκρυα... έσκυφα, έσφιξα νευρικά το τρυφερό χεράκι που μου έτεινε εκείνη και επιδοκίμαζοντας τα γούστα της, της είπα. — Πάμε —.

"Ω Θεέ μου! Γιατί, γιατί αυτή η αδικία; σκεφτόμουν στο δρόμο.

Ζητούσα την απάντησή από ταστρα, από τον ουρανό, από τα δένδρα, από τα λουλούδια. Και την απάντησή την άκουγα διά μέσο των αιώνων, να έρχεται ο λοκάθαη και επιβλητική. Και έσονται οι έσχατοι πρώτοι και οι πρώτοι έσχατοι...

Δέν παρηγοριόμουν. "Όσα μέσα και αν θά δέθετα δεν ήταν δυνατόν το παιδικό μου λουλούδι να νοιώσει τα λόγια αυτά. Πόση ξεστεράδα όμως θάχυνε στη συννεφιασμένη ψυχούλα, το κόκκινο φως... το ράδιο... το πιάνο... το παραμικρό μπιζουδάκι... πού μέσα εκεί.

"Ένα γλυκό μπισκοτάκι, ένα ελέμμα στη μπρίζα! Ω, ήταν μου φαίνεται ικανά και μόνον αυτά να χορτάσουν τη μικρή που ελόενα μου φώναζε κλαψιάρικα — Πότε θά φθάσω με; —

Μετά πέντε — έξη μέρες. "Ανάστατη η μικρή μας πόλη. "Ο άριστοκρατικός κόσμος πενθούσε. Μά και καθ' ένας λυπότανε το νέο που τόσο απρόοπτα ευθίστη με στα άνηλια νερά της "Αχερουσίας. Και μια πρωινή έφημερίδα έγραφε τυπικώστα σχετικώς.

Νευρολόγουδ

Πάω στα τριάντα του χρόνια απάντησε το αγαπημένο λουλούδι μας, ο Τάκης Πετριάδης γυιός του καλού μας γιατρού κ. Ι. Πατοαδης.

Δέν μπόρεσε η αγάπη τόσο

των γονέων του στον και των ξένων να τον σώσει από το μοιραϊόν του.

Μά κι' η "Επιστήμη φάνηκε ανίκανη σ' αυτή τη περίπτωση.

Κι' έτσι ο φιλότιμος φίλος μας αφού υπέκυψε εις τας αρχάς της πατρίδος χάριν κάποιων αντισπατωτικών ιδεών του, αφού ένοιωσε το σπαραγμό που νοιώθει κανείς όταν χάνη το μέλλον του, δεν ήταν δυνατόν ν' ανθέξη περισσότερο. "Ο γενναίος χαρακτήρας του συνετρίβη πρό των πατρικών επιπλήξεων. Μια νευρική διατάραξη ήταν αρκετή για να έχη ως αποτέλεσμα την διασάλευσιν των φρενών του άτυχου νέου.

Μαζύ με τους γονείς σου και τ' αδελφία σου, κλαίμε τον ξαφνικό, τον άδοχα χαμό σου.

Θά σ' ένθυμούμθα πάντοτε γιατί, αν η πατρίς σε αναφέρει ποτέ ως παράδειγμα μεταξ των έχθρων της, υβρίζοντας σε αποστάτην και κομμουνιστήν, έμεις και η κοινωνία όλόκληρη θά σε αναφέρει ως παράδειγμα τέλειον, φίλου σπανίου, ανιδιοτελους αγαπημένου...

Οι φίλοι σου

Το διάβασα. Δέν περίμενα ποτέ τέτοιο πράγμα, δεν έμοιαζε όμως η έντύπωσ που μου σχηματίστηκε τότε, με την έντύπωσ που θά σχηματιζότανε (στον καθένα διαβάζοντας για πρώτη φορά ένα άπρόοπτο και ζωηρό γεγονός. Γιατί. Σαν γύρισα από τη θεία, το άλλο πρωί διηγήθη κα σπουδ γονείς μου τι είχα δη τη περασμένη βραδυά — "Αχ Πάτερα... θυμάμαι ακόμη τα λόγια σου.

— Μή τους παραδέχεσαι παιδί μου αυτούς... Κι' εκείνο το κόκκινο φως πουδες, έννοια σου, ρίχτει κι' αυτό τη σκιά του.

Δέν θέλησα να πεισθώ τότε στα λόγια σου. Σαν όμως διάβασα την έφημερίδα τότε έννοιασα τί φαρμάκι έσταζε το γέλιο εκείνο — Ένα γέλιο που άκουσα περνώντας από το σπίτι το "περασμένο βράδυ, ένα γέλιο τρελλού — και τότε κατάλαβα πόσο δροσρό ήταν το γαλατάκι της Μαιρούλας μας, έστω, κι' αν δεν ήταν δικό μας.

Δέν περιέχεται η Ευτυχία ποτέ σ' ένα πολυτελέστατο σαλονάκι και δεν ψάλλεται πάντοτε από ένα ράδιο...

Αυτό έκατάλαβα εκ των ύστερων...

Κλωτίλδη Τσούρδου

Χανιά 28/11/1932

Ο ΧΑΡΤΟΠΑΙΚΤΗΣ

"Αξέχαστα, σαν σήμερα θυμούμαι ακόμη, την ζωηρότητα της συζητήσεως σε κάποια παρέα.

"Η συζητήσις είχε περιστραφεί γύρω από την χαρτοπαίξιαν. Στην παρέα ένας κύριος φωνάζει πιδ πολύ π ό έντονα, τόσο που θά έλεγε κανείς πως μανιάνει.

— Να σας διηγηθώ τι μου συνέβη μια βραδυά, λέγει ο κύριος και άρχει:

"Ήταν περασμένα μεσάνυχτα, η πόλις έκοιμάτο ήσυχη, και μόνον έδω και εκεί άγρυπνούσαν δυο τρία κέντρα. Στην πλατεία της πόλεως ένα μεγάλο κτίριο, έξακολουθεί να έχη άναμένα τα φώτα του καιτοι έχουν περάσει μεσάνυχτα...

"Ανόγω την μεγάλη πόρτα του κτιρίου εισέρχομαι μέσα. Δεξιά υπήρχε μια πολύ μεγάλη κλιμαξ. "Νέδηκα στην κλιμακα και εύρέθηκα σ' ένα μετρίου μεγέθους τετράγωνον χώλ, στολισμένο με έπιπλα από μουςμα.

Προχωρώ όλιγα δήματα. "Ανοίγω μια άλλη πόρτα και μπαίνω σένα δωμάτιον, εκάθισα σ' ένα καναπέ, και παρακολουθούσα με το βλέμμα μια παρέα, που καθώς ήταν προσηλωμένη εις την χαρτοπαίξιαν, δεν με άντελήφθη καν. Τους κοιτάζα ελους καλά ένα, και ένα. Μέσα σ' αυτό, ακριβώς απέναντί μου, εδιέκρινε ένα ήλικιωμένον άνδρα, με τους ώμους λίγο γυρτούς: η όψη του τον έδειχνε ένα αγαθό και ήσυχο άνθρωπάκι, και φαίνεται πολύ παράξενο, πως εύρίσκετο αυτός εκεί μέσα, στην ακάθαρτην ατμόσφαιραν και από τον άέρα και από το περιβάλλον γενικώς:

"Ήταν σάς λέγω περασμένα μεσάνυχτα. Σε κάποιο σπίτι σε να κρεβάτια ξεγυρνών μια μάννα, σκεπτομένη τα επτά παιδιά της που τα έβαλε και κοιμήθηκαν σχεδόν νηστικά, σκεπτομένη ότι θά ξημέρωνε σε λίγο, και ποιος έβρι τί θά της συνέβαινε πάλι. Και τελευταία ο νοός της πετούσε στη λέσχη, στον άνδρα της. Σ' αυτόν τον έλεεινόν άνθρωπο, που ήτο αρκετά εύπορος και που μπορούσε να ζή πολύ καλά την οικογένειάν του, χωρίς στερήσεις και στενοχώριες.

"Αλλά αυτός δεν ήτο πατέρας δεν αγαπούσε διόλου τα παιδιά του... την γυναίκα του.

Είναι δυνατόν να λέγεται ένας πατέρας, όταν θέλει την καταστροφήν των παιδιών του;

Διαρκώς κάθε ήμέρα, ξενύκτουσε στις λέσχες χάνοντας, τι κι' αν είχε.

"Όταν πάλι στενοχωριόταν λιγάκι, στο βαπόρι και δόστου για τα ίδια.

"Ο καθήμενος, χάριν άναψυχής... Και τα παιδιά του... το σπίτι του!... δεν βριέσαι!.. Να ζήση αυτός και οι άλλοι... ως πεθάνουν. Καλύτερα θά λεγόσταν, ώστε να τον αφήνουν να έχη περισσότερα.

"Έξακολουθούσα να παρακολουθώ τον άνθρωπον αυτό. Δεν ξαίρω και εγώ γιατί. Σε λίγο τον βλέπω, να πέρνει το κοπέλλο του και να βγαίνει έξω από το δωμάτιον. Τώρα ήτο πιδ πολύ ρυτιδωμένος, τώρα είχε κυρτώσει πιδ πολύ. Το ξενύτι το χάσιμο, τον είχαν κάμει συντρίμμι.

Κι' όμως... Το κάκου. Πόσες φορές δεν θά ξενύκτισε πάνω από το χαρτί!

Τον πέρνω από πίσω για να δώ που θά πάη.

Το αίμα μου επάγωσε, και όλα τα μέλη του σώματός μου έπαρέλυσαν. Μαθ ήθε εκείνη τη στιγμή να σηκώσω το μπαστούνι μου, και να κτυπήσω τον έλεινον εκείν' γέρο! αλλά κρατήθηκα. "Εγύρισα και εγώ στο σπίτι μου ακόμη πιδ πολύ συντρίμι από τον άνθρωπο εκείνο...

Δ.μει!... κακούργε!... άφυθήρι σαν τα χείλη μου σε λίγο. Και μήπως έμιλαν άσχημα;

"Εκατέστρεψε την οικογένειάν του, τα παιδιά του, την γυναίκα του που γενόνταν θυσία, για να συντηρή τα δικά του παδιά, και τέλος τον έαυτον του.

"Ο Κύριος σταματά έδω την διήγησιν του, κρύδοντας το πρόσωπόν του μέσα στα χέρια του.

Σε λίγο ένα τρελλό φοβάκι εις το γραμμώφωνον μας τραβά ελους μακριά πολύ μακριά από τας σκέψεις που μας βασάνιζαν για εκείνον τον άνθρωπο!...

"Ερασμάς Κονδράρου

Γ. Θ. Χ.

Γυνή δε χρηστή πηδάλιον έστι της οικίας.

Δρυός πεσούσης πς άνήρ ευλεύεται.

Βιοί μιν ουδεις, έν προκίρεται βιον.

Χείρ χείρα νίπτει δάκτυλός τε δάκτυλον.

"Ομιλίας [τας γεραιότερας φίλει.

Νέω δε ειγάν μάλλον η λαλείν πρέπει.

Ἡ σφύρων σταθε-
ρότης εἶναι τὸ θε-
μέλιον πάσης ἀρετῆς

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

ΧΑΝΙΑ
15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1933

Ἐτησία συνδρομὴ Δρ. 20
Τιμὴ φύλλου Δρχ. 2,50
Ἀριθμὸς φύλλου 11

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΓΩΝΙΑΣ

Ἀλησμόνητη μοῦ μένει ἡ ἐκ-
δρομὴ ποῦ εἶχα κάμει μὲ τὰ ἀ-
δελφία μου τὸ περασμένο καλο-
καίρ στὸ Μοναστήρι τῆς Γωνιάς.

Μὲ τὸ αὐτοκίνητο ἐπεράσαμεν
ὅλο τὸ περιγιάλι ποῦ δευθύνεται
στὸ ἀκρωτήρι ποῦ λέγεται Σπά-
θα, ἀπὸ τὸ δὲξ καὶ προτεταμένο
σχῆμά του, καὶ ἐφθάσαμε μετὰ
τρία τέταρτα τῆς ὥρας στὸ Κο-
λυμβάρι, τὸ πλούσιο παραθαλάσ-
σιο αὐτὸ χωριὸ εἰς ὅλη αὐτὴ
την διαδρομὴν περ σσότερη ἐντό-
πωσι μοῦ ἔκαμεν ὁ Πλαταινός,
χωριουδάκι ἀνεβασμένο στὴ βρα-
χὴν κορυφὴ ἑνὸς μετέωρου,
κάτω δὲ ἀπὸ τὸ ὕψωμα ποῦ ἑρ-
σκεται κυλάει τὰ νερά του ἕνα
ποταμάκι μὲ πληθὺς πλατάνια
πλάι στὸ ρεῦμα του, ἐξ οὗ καὶ
τὸ ὄνομα.

Εἰς ἀπόστασιν δέκα λεπτῶν ἀ-
πὸ τὸ Κολυμβάρι βρίσκεται τὸ
μοναστήρι τῆς Γωνιάς, στὸ ὁ-
ποῖον μᾶς ὑποδέχεται στὴ πύλῃ
τῆς εἰσόδου ὁ ἡγούμενος.

Τὸ μοναστήρι εἶναι ἕνα ὀλὰ
σπρο ὄχι τινὲς ἐνδιαίτημα, θε-
μελιωμένο ἀπάνω στὴν ἀκρογ α-
λιά. Πηγάζουσι πρῶτα στὴν ἐκ-
κλησίαν, ὀρεισκομένην στὸ κέν-
τρον τοῦ προαυλίου καὶ τιμωμέ-
νην στὸ ὄνομα τῆς Κοιμήσεως
Θεοτόκου. Ὁ ναὸς εἶναι τοιαυτοῦ
στατος. Κέντημα ὡστὸ εἶναι τὸ
χρυσόπικτιτο τέμπλο τοῦ ἱεροῦ,
σκαλισμένο ὅλο μὲ μία ἐξαιρετι-
κὴ τέχνη. Ὁ ναὸς εἶναι πλού-
σιος εἰς ἔργα μεσαιωνικῆς ἀγιο-
γραφίας, τέχνης ποῦ ἤμικσε στὸ
νησί μας. Ἐντύπωνται μᾶς καὶ
μνῆς ἡ εἰκόνα τῆς «Παναγίας τῆς
γλυκοφιλεύσας, τοῦ Ἀγίου Ἰωάν-
νου τοῦ Ἐρημίτου ποῦ ἀνάγεται
στὸν 14ον αἰῶνα, μία εἰκόνα ποῦ
παριστάνει τὸ θαῦμα ποῦ ὁ Κύ-
ριος μ' ὀλίγους ἄρτους καὶ ὀλί-
γους ἰχθεῖς ἔθρεψε χιλιάδας καὶ
ἡ εἰκόνα τῆς δευτέρας παρουσίας»

Ἐξήκαμεν κατόπιν ἀπὸ τὴν
ἐκκλησίαν καὶ ἐπισκέφθημεν τὰ
διάφορα μέλη τοῦ μοναστηρίου.
Ἐχει ὀξυλόγον Βιβλιοθήκην καὶ

πολλὰ ἀγία κατὰ τὴν ἐξ ὧν
μᾶς κάμνει ἐξαιρετικὴν ἐντύπων
ἕνα αὐτόγραφον πατριαρχικὸν
«συγγέλιον» λεγόμενον, μὲ τὴν
ὕπογραφον τοῦ ἱερομάρτυρος Π-
τριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε' καὶ
τῶν λοιπῶν συνοδικῶν τοῦ Φανα-
ρίου ἐπὶ περσικῆς.

Ἡ μονὴ αὐτὴ ἔχει ἐνδιαφέ-
ρουσαν ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν μαν-
θάνομεν ἀπὸ τὸν ἡγούμενον.

Τὸ 767 ἐτίθη, τὸ λεγόμενον
«καθολικόν», τὸ κυρίως ὅμως οἱ
καδόμενα τῆς μονῆς, μὲ τὴ μα-
γικτικὴν του θέα πρὸς τὸ πέλα-
γος, ἐκτίσθη τὸ 1618 καὶ ἐτελεί-
ωσε τὸ 1634 (ὡς ἐξάγετο ἀπὸ
μια ἐπιγραφὴ ἐπὶ τὸν τοῦ ἱεροῦ),
ἀπὸ κάποιον Βλάσιον ἐκ Εὐπρου.

Οἱ Τούρκοι ἐλθόντες στὸ πολὺ
παθὸν νησί μας διὰ πρώτην φορὰν
τὸ 1645 τὸ ἔκαυσαν. Ἐκτοτε δὲ
διαρκῶς τὸ ἐνογλοῦσαν καὶ τὸ
1867 τὸ ἐθεοβάσαν, σῶζονται
δὲ εἰς τὸ ἱερόν τοῦ ναοῦ καὶ δι-
αφυλάττονται ἐντοιγισμένα εἰς ὁ-
λὰ ἀπὸ τὸν βορρᾶ καὶ ἀπὸ τὸν
Τὸ 1896 ἐπεβίβασθη ἐκεῖ ὁ Ἐλ-
ληνικός Στρατὸς ὑπὸ τὸν Βάσσαν
καὶ τὸν ἐχρησιμοποίησαν ὡς βά-
σιν ἀνεφοδισμοῦ.

Στὸ μοναστήρι τῆς Γωνιάς μὲ
ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐπει-
σαμεν μίαν ἐξέλαστη μέρα Βυ-
ζαντινῆς ἐξέδρασης. Ἐθιμολογί-
καμεν τοὺς τελεσμένους χρῆσται
κοὺς καιροῦ, ἀνεψώσαμεν τὴν
πίστιν μας καὶ ἐφύγαμεν μὲ ἐν-
τυπώσεις τὰς ὁποίας εὐδεποτε θά
λησμονήσω.

Μερόπη Πολυχρονίδου
Τόμος Γ' Γ. Θ. Χ

Ἀπὸ τὸν Θεοκλιδῆν
(6λ. 2 κεφ. 1-5)

ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΩΝ ΘΗΒΑΙΩΝ Εἰς τὰς ΠΛΑΤΑΙΑΣ

Εἶναι ὁ γῆ τῆς ἀποξέσεως
τοῦ 431 π.χ. Εἰς τὰς
Πλαταίας βοοικεῖται μεγάλη
πολιτικὴ ἀσασχία καὶ αἱ ἐρι-
δες, αἵτινες διεξήγοντο μετα-
ξὺ τῶν ὀλιγαρχικῶν καὶ τῶν

δημοκρατικῶν ἔχοντες φθάσει
εἰς τὸ κοίτημα.

Ἡ μίση μερὶς ζητεῖ τὴν
τεχνοῦσαν καὶ ἀλλήλων εὐκαι-
ρίαν ἵνα ἐκδικηθῇ τὴν ἄλλην.

Τὴν ἐπὶ γῆν ἐκείνην, ὡς
γνωστὸν εἶναι οἱ πόλεις τῆς
Βοιωτίας ἔχον συνδεθῇ δι' ὁ-
μοσπονδίας τῆς ὁποίας ἀρχη-
γοὶ ἦσαν οἱ Βοιωτάρχαι. Ἡ
πόλις τῶν Πλαταιῶν, ἂν καὶ
βιωτικὴ πόλις, δὲν ἀπετέλει
μέρος τῆς ὁμοσπονδίας, ἀλλ'
εἶχε συνδεθῇ συμμαχικῶς με-
τὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ δι' αὐ-
τὴν ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἄλλων
βοιωτικῶν πόλεων ὡς ἑκαστο-
ν.

Οἱ ὀλιγοί χροὶ Πλαταιεῖς,
δὲν χάνον τὴν εὐκαιρίαν αὐ-
τὴν, ἐκμεταλλεύονται τὸ μῖσος
τὸ ὁποῖον ἔχουσιν οἱ λοιποὶ
Βοιωτοὶ ἐναντίον τῶν Πλα-
ταιῶν, καὶ καλοῦν τοὺς Θη-
βαίους ἵνα καταλάβουν τὴν
πόλιν των. Δὲν ἐσκέφθησαν
διόλου τὰ συνέπειας τοῦ δια-
βήμοιός των. Τὴ πολιτικὸν
πάθος τοὺς εἶχεν τυφλώσει
ὀλοτελῶς καὶ ἐμπρὸς τοῦ δὲν
ἵστατο πορρὶ τὸ φάσμα τῆς ἐκ-
δικήσεως.

Ἰστοῖς ὅμως τὸ ἐξαιρετικόν
τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ προ-
δῶσιν τὸς συνέψεις τῶν ὀλι-
γαρχικῶν, δὲν συνέβαινε εἰς
οὐδὲν πόλιν. Οἱ νότιοι οἱ ἐντε-
λῶς ἀνέπνευτοι ἐξήκολούθουν
τὴν ἡγεμονίαν τῶν καὶ αὐ-
δεμῶν φρουρὰ δὲν εἶχε ἰσχυ-
ροῦσθαι πρὸς τὴν πόλιν.

Αἱ πραγματεύσεις μεταξὺ
τῶν Θηβαίων καὶ τῶν ὀλιγαρχ-
ικῶν Πλαταιῶν τελειώσαν
πλέον, καὶ μίαν νύκταν ἀπέ-
ληνον, ἐνῶ οἱ Πλαταιεῖς
ἔχον μαζευθῇ εἰς τὰς οἰκίας
των καὶ μία βραδύτης σιγὴ εἶ-
χε παντοῦ ἀπλωθῇ, οἱ Θη-
βαῖοι εἰσέδρουν εἰς τὴν πό-
λιν.

Ἡ θύρα τῶν βημάτων,

καὶ ὁ κρότος τῶν ὀπλων, ἐξέ-
πλησεν τοὺς Πλαταιεῖς. Ἀνα-
πηδοῦν ἐντρομοὶ ἀπὸ τὰς κλι-
νας ἀνοίγουν τὰ παραθύρια
καὶ διαρωτῶνται. «Τί συμβ-
βαίνει;» «Τί ζητοῦν τὰ στρα-
τεύματα εἰς τὴν πόλιν μας;»
«Εἰς τοιοῦτον πόλιν ἀνήκουν;»

Οἱ Θηβαῖοι, μὴ εὐρόντες
οὐδεμίαν ἀντίστασιν εἰς ἐν-
τὸς τῆς πόλεως, ἐπροχώρουν
ἀνεσώχλητοι πρὸς τὴν πόλιν
καὶ οὐτῆς. Εἰσερχόμενοι εἰς
τὰς Πλαταίας ἔχον ὡς κύρι-
ον σκοπὸν νὰ ἐπιτύχουν τὴν
φιλίαν τῶν Πλαταιῶν δι' αὐ-
τὸ μὲν εἰσέδρουν εἰς τὴν ἀ-
γορὰν εἰσιταν κήρυκα πρὸς
τοὺς Πλαταιεῖς καὶ ἐζήτουν
τὴν φιλίαν των.

Τοιοῦτη ἦτο ἡ ψυχικὴ κα-
τάστασις τῶν Πλαταιῶν ὅ-
τις ὑπέκειραν ἀμέσως εἰς τὰς
προτάσεις τῶν Θηβαίων. Ἀλ-
λωστε ἡ νύξ ἦτο ἀσέληνος καὶ
μέσα σὺν βαθὺ σκοτεινῶς, οἱ
Πλαταιεῖς, ἐντρομοὶ συγχρό-
νως ἀπὸ τὴν ἀφηνήδιαν ἐπὶ τῆς
σιν, ἐνόμιζον τοὺς Θηβαίους
πολὺ περισσοτέρους.

Αἱ διαπραγματεύσεις ἀρ-
χίζον. Οἱ Πλαταιεῖς ἐρχον-
ται εἰς σιγασμένην ἐπαφὴν
μὲ τοὺς Θηβαίους καὶ ἰώρα
ἐννοοῦν τὸ ἀβάσιμον τοῦ τῶ-
μου των. Οἱ Θηβαῖοι ἦσαν
πολὺ ὀλιγώτεροι αὐτῶν. Δὲν
ἔχον λοιπὸν νὰ πράξουν τί-
ποτις ἄλλο παρὰ νὰ τοὺς ἐπι-
τεθοῦν καὶ νὰ τοὺς ἐκδιώ-
ξουν.

Τὸ σκέπτονται καὶ ἀμέσως
ἐπιλαμβάνονται τοῦ ἔργου.
Ἀρχίζον τὰς συνεννοήσεις.
Πῶς ὅμως θὰ διαφύγουν τὰ
βλέμματα τῶν Θηβαίων. Εἰς
ὁμοίαν περιπτώσεως καὶ ἐν γέ-
ναι, διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶναι ἐγ-
γύς, ὁ ἄνθρωπος μεταχειρίζε-
ται ὁλονδήποτε μέσον διὰ νὰ
σωθῇ.

Τι κάνουν λοιπόν οι Πλαταιείς; Αρχίζουν να διαιρούν, τους τοίχους, οι όποιοι έχωριζον τες οικίας, να συναθροίζονται μεταξύ των και να διευκολύνουν τοιουτοτρόπως τες συνεννοήσεις και τες προσηγορεύσεις των.

Είς τας οδούς, μέδρας τας δεσφύρας προφυλάξεις, σιγήν ανήλθον δια προχώματα, και πολὺν ἀέδη ξημερώσει, ἐνῶ ἴσως οἱ Θηβαῖοι ἐνδομύχως πονηγύριζον τὴν εὐκολον νύκην των, οἱ Πλαταιεῖς ἐξέρχονται ἀπὸ τὰς οἰκίας καὶ ὁρμῶν ἐναντίον αὐτῶν.

Αἱ γυναῖκες ἐκ τῶν οἰκῶν κλαίουν, κραυγάζουν καὶ συγχρόνως ῥίπτουν λίθους καὶ κεράμους κατὰ τῶν Θηβαίων. Ἐκάστη ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸν ῥόλον της. Ἡ μία εἶνε μητέρα ἢ ἄλλη σύζυγος ἢ ἀδελφή. Πῶς ἡδύνατο λοιπὸν νὰ συγκρατηθοῦν ἐν τῷ βλέποντι τοὺς δικούς των νὰ τρέχουν πρὸς τὸν θάνατον; Πῶς ἡδύνατο νὰ μείνουν μετὰ ταυρωμέναις τὰς χεῖρας ἐν τῷ εἶχον ἐμπρὸς των, τοὺς ἀνέτους αὐτῆς τῆς καταστροφῆς.

Οἱ Θηβαῖοι ἀνθίστανται ἐν δόξῃ ἢ τρεῖς ἐφ' ὅρους, τέλος δὲ ὁμοῦ ἀρχίζουν νὰ διπλοσχωροῦν. Ἄλλ' ἦτο ἀκρότης βουθὺς ὁρθός, αἱ οἱ οἱ τῆς πόλεως ἦσαν ἄγνωστοι εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς ἐπίμειρον μία γαῖα βροχὴ εἶχε πᾶσιν κατὰ τὴν νύκτιν ἐκείνην. Ἡ διπλοσχωρήσις ἦτο δυσχερεστάτη καὶ οἱ πλεῖστοι ἐφρονεῦσαν ὑπὸ τῶν Πλαταιέων.

Ἡ Φθάσαντες εἰς τὰ τεῖχη τῆς πόλεως, εὗρον τὰς πύλας κλεισθῆς καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀνέρχοντο εἰς τὰ τεῖχη καὶ ἐκρημνίζοντο. Ὅσοι δὲ, διὰ μιᾶς πύλης τὴν ὁποίαν μετὰ κόπον κατώρθωσαν ν' ἀνοίξουν, δὲν ἐξῆλθον συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν Πλαταιέων καὶ ἐφρονεῦσαν.

Καλ. Παπαδωμανωλάκη
τάξις Δ' Γ. Θ. Χ.

Ἄνδρες πονηροὺ φεύγετε συνοδείαν αἰ.

Κακοὶς ὁμιλῶν καὶ τὸς εἰσέδρασε κακός.

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΣΣΥΡΙΑΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Εἰς ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτέρους πολιτισμοὺς οἱ ὅποιοι ἠνθίσαν πολλὰς πρὸ χριστοῦ ἑκατοστῆς ἐτηρίδας καὶ ἡφῆκαν καταφανῆ, ἂν μὴ βοῦνται, Ἰχνη τῆς διαβίσεως των ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἀνθ' ὁρμητικῆς, εἶναι καὶ ὁ τῶν Ἀσσυρίων. Καὶ ναὶ μὲν αἱ ἀρχαὶ των χάνονται εἰς τὸ σκότος, ἀλλὰ περὶ τῆς μετέπειτα ἀκμῆς των ἐκ παραλλήλου πρὸς τοὺς συγγενεῖς των Βαβυλωνίους, ἔχομεν πολλαπλὰ καὶ τρανότατα μαρτυρία.

Ἐν πρώτοις, ἡ γλῶσσα των καὶ τὰ ἡθῆ ἦσαν καθ' ὅλα ὁμοία πρὸς τὰ τῶν Βαβυλωνίων, μὲ μικρὰς μόνον διαλεκτικὰς διαφορὰς, εἰσὶ κοινὴ ἦτο ἡ θερησκεία καὶ ἡ σφηκοειδὴς ἀμφωτέρας των λαῶν γραφή.

Βραδύτερον δὲ, 2.000 περίπου π.χ. οἱ Ἀσσύριοι ἀπεσπείοντο τῶν Βαβυλωνίων καὶ ἀνέπτυξαν ἰδικὸν των ὅλως πολιτισμὸν, ἀνεκδοκίαν εἰς μεγιστὴν ἀκμὴν, πλοῦτον καὶ δόξαν. Καὶ μολονότι ἐδιδάχθησαν ἐν πολλῇς ὑπὸ τῶν συγγενῶν των Βαβυλωνίων, ἐν τοῖτοις οἱ μαθηταὶ δὲν ἀργήσαν νὰ ὑπερβῶν τοὺς διδασκάλους των Ἡ γλυπτικὴ των διακρίνεται πρὸ πάντων διὰ τὸν αὐτοχθονισμὸν της, μὴ παρουσιάζουσα κανέναν ἑτερογενῆ στοιχείον. Ἰδιὸν δὲ χαρακτηριστικὸν της ἦσαν αἱ ζωηρότατοι χρωματισμοὶ γλυφῶν. Τὸ μουσικὸν τοῦτο των χρωματισμῶν κατεῖχον εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν οἱ Ἀσσύριοι. Εἶναι παρομοιωδὸς ἐν τῇ ἱστορίᾳ φήμης τὰ ποικιλώτατα καλλιτεχνικά σχέδια καὶ ἐξαισιου χρωματιστοῦ ὑφάσματῶν των, αἶνα πάντοτε μὲν, ἰδίως ὁ μὲς μετὰ καταστροφῆς τῆς Νινευὶ καὶ τῆς Βαβυλώνης, ἐπληρώνοντο μετὰ μυθώδη ποσὰ ὑπὸ τῶν δεσποινῶν τῆς Ρώμης. Τὰ ἀνάγλυφα των, ἐκ τῶν ὁποίων περισσώζονται ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἀρκετὰ ἐκδομοὺν τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐ

ξωτερικὸν ἀκρότητων ναῶν καὶ τῶν ἀνακτόρων των καὶ περιστατον συνήθως συμπλέγμενα ἐκ τοῦ ζωικοῦ καὶ φυτικοῦ βιολέου, πολεμικῆς σκηνῆς ἢ φαντασιώδους τοιαύτας. Εἰς ψαλμικὴν ποιήσιν ἠδὲ κίμησαν, ὡς λέγεται πάλι, εἰς δὲ τὸ ἐπικὸν εἶδος ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ὁμοῦ μετὰ τῶν Βαβυλωνίων τὸ ἱστορικὸν ἔπος τὸ ἐπιλεγομένον Νεμβρόδ' ἔνθα παρέχεται ἱστορία περὶ κατακλῆσμον, ὁμοία πρὸς τὴν τοῦ Νῶε ἐν τῇ Γενεαῖ Διὰ τῆς. Ἐν τῇ τῇ Ἀσσυρία, ἡ ὁποία περιελαμβάνει τὸν σημερινὸν Κουρδιστάν καὶ τὴν Συρίαν, ὑπῆρξεν ἡ κορυφὴ τῆς περιλαλήτου βασιλείας Σαμράμδος ἥτις ἴσως πολὺ διακρίθη διὰ τὸ πολεμικὸν της μένος καὶ ἐνέτηνυσεν ἀθάνατα ἀριστοεργήματα καὶ μουσουργήματα.

Περὶ αὐτῆς μυθολογεῖται οὐ ἦτο θυγάτηρ τῆς θεᾶς Ἀνκεστῆς, ἡ ὑποῖα τὴν ἐξέθνηκεν εἰς τινὰ ἔρημον, ὅπουθεν διεσώθη ὑπὸ περισσοτέρων, αἶνας τὴν ἐξέθνηκεν καὶ τὴν ἐθροῦν! Πῶς ἰώρα ἀπὸ τόσον εὐρηκτικὴν ἀπαρχὴν ἐξέλαμψε μία ἐκτετατὴς πολεμοχαρὴς βασιλεία, εἶναι μυστήριον καὶ... μυθολογία.

Αναστ. Πανουσοπούλου
Τάξις Ε' Γ. Θ. Χ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΥ

Στὰ παλαιὰ τὰ χρόνια ποὺ δὲν ὑπῆρχε οὔτε τηλεγράφος οὔτε τηλεφῶνα οἱ ἄνθρωποι εἶχαν διαφορὰ μὲς μετὰ τὰ ὁποία συννενοῦντο σὲ κοντινὰς πάντα ὁμοῦ ἀποστάσεις. Τὴ νύκτα ἀνάβν μία ἢ περισσότερες φωτιές, ἐνάλογα μὲ τὴ συμφωνία ποὺ εἶχαν κάνει, καὶ ἐκεῖνοι πάλι ποὺ τοὺς ἔβλεπαν καταλάβαιναν ἀμέσως. Τὴ μέρα πάλι μετοχειρίζονταν τὸν καπνὸ ἢ διαφορὰς πολύχρωμες σηματοῖς.

Τὸ πρῶτον τηλεγράφησε μὲ σηματοῖς τὸν ἀνεκάλυψαν τὰ τρία ἀδελφὰ Τσάπ. Αὐτὰ ἦσαν κλεισμένα σ' ἓνα πολὺ αὐστηρὸ οἰκοτροφεῖο καὶ δὲν μπορούσαν νὰ βλέπονται ὅταν ἤθελαν. Βλέποντας ὁμοῦ ἀπὸ τὰ παράθυρα τῶν δωμάτων των σκέφτηκαν

νὰ βροῦν κάποιο τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον νὰ μπορούν καὶ νὰ συννενοῦνται.

Ἔβρισαν λοιπὸν σὲ καθε παραθυρὸ ἓνα δοκάρη ποὺ στὴν ἀκρὴ του εἶχαν προσαρμόσει δύο κινητὰ ξυλάκια τὰ ὁποία μπορούσαν νὰ κινῶν μ' ἓνα σπάγγο. Κάθε θεὸς τοῦ ξυλακίου σήμαινε καὶ ἓνα γράμμα καὶ ἔτσι τὰ παιδιὰ μπορούσαν νὰ συννενοῦν ἡθρῶν περίφημα.

Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἀγόρασε τὸ μηχανήμα αὐτὸ τῶν ἀδελφῶν Τσάπ, σιγά, σιγά δὲ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα μέρη.

Ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ σύστημα συννενοῦσε ἀπὸ μακριὰ δὲν ἦταν πολὺ καλλίτερον τοῦ ἄλλου γιατί πάλι δὲν μπορούσαν νὰ συννενοῦνται παρὰ σὲ ὁρισμένην πόσταν, γι' αὐτὸ πολλοὶ ἄνθρωποι ἀρχισαν νὰ κατογίνωνται στὴ τελεσιποίησή του.

Ἀρχὴ γιὰ ἡλεκτρικὸν τηλεγράφο ἔγινε τὸ 1774.

Ὁ Σταίνχαϊλ ἀνεκάλυψε στὰ 1819 ὅτι γιὰ νὰ κάμῃ κανεὶς τὴ θελὸν μιᾶς πυξίδας νὰ στρέφεται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀρκεῖ νὰ κρατῇ ἓνα σύρμα κοντὰ στὴ θελὸν γιὰ νὰ μεταβιβάσῃ στὸ σύρμα ἡλεκτρικὸ ρεῦμα, ἀλλὰζοντας τὴ διεύθυνση τοῦ ρεύματος ἢ θελὸν στρέφεται δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ κατὰ τὴ θέληση τοῦ ἀνθρώπου. Χρησιμοποίησε λοιπὸν τὴ κίνησι αὐτὴ τῆς θελὸν γιὰ νὰ μεταβιβάσῃ τηλεγραφήματα. Μία στροφὴ τῆς θελὸν δεξιὰ ἔσημαινε ἓνα γράμμα π. Α. Δύο στροφὲς δεξιὰ τὸ Β, μία στροφὴ ἀριστερὰ τὸ Γ κλπ. Ὁ Σταίνχαϊλ ἔλαβε λίγον τελεσιποίησε τὸ σύστημά του καὶ στὰ 1837 ἐγκατέστησε στὸ Μόναχο τὸ πρῶτον ἡλεκτρικὸν τηλεγράφο.

Κάθε φορὰ ποὺ ἡ θελὸν κινῶνταν δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ, ἀγγίξε μία κινητὴ χάρτινη ταινία καὶ τύπωνε ἀπάνω μία στιγμὴ, ἀπὸ τίς στιγμὲς αὐτὲς σχηματίζονταν τὰ συμβολικὰ γράμματα.

Καὶ ἄλλοι πολλοὶ μεγάλοι ἐπιστήμονες προσεπάθησαν νὰ τελεσιποιήσουν τὸ σύστημα αὐτό. Ὅμως τοῦ Ἀμερικανοῦ Σαμουήλ Μόρς ἦταν τὸ καλλύτερον, γιατί ἦταν τὸ ἀπλοῦστερον καὶ τὸ συντομώτερον. Αὐτὸ δὲ εἶπε καὶ τὸ σύστημα ποὺ ἐπεκράτησε, γι' αὐτὸ καὶ ὁ Μόρς ὠνομάστηκε ἐφευρέτης τοῦ ἡλεκτρικοῦ τηλεγράφου, ἂν καὶ δὲν ἀνήκει σ' αὐτὸν ὁ τίτλος αὐτός.

Ὁ Σαμουήλ Μόρς γεννήθηκε τὸ 1791 στὸ Τσάρλεστον τῆς Ἀμερικής. Στὸ Πανεπιστήμιον μπῆκε στὰ 1803 καὶ τελείωσε στὰ 1810 μελέτησε ἰδιαιτέρως φυσικὴ καὶ χημεία καὶ ἔμαθε πολλὰ πράγματα γιὰ τὸν ἡλεκτρισμὸ. Κάποτε ὁ καθηγητὴς του χρησιμοποίησεν μιὰ ἀλυσίδα διεβίβασε ἡλεκτρικὸ ρεῦμα σ' ἓνα σκοτεινὸν δωμάτιον. Μέσα ἀπὸ τίς χεραμάδες φαινόταν σπῆδες καὶ δέσμες φωτεινῆς. Οὕτω μπορούσε νὰ φαντασθῇ ὁ καθηγητὴς τί ἐπιδρασε θὰ εἶχε τὸ πείραμα αὐτὸ στὸ μαθητὴ του. Πολλὰ χρόνια πργότερα ὁ Μόρς ἔλεγε:

Ἐκεῖνο τὸ θέμα τοῦ φωτεινοῦ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ηλεκτρισμού ήταν ο σπόρος που ρίζωσε στο κεφάλι μου, μεγάλωσε, ώριμάσε κι έκαψε την ανακάλυψή του τηλέγραφου».

Ο Μόρς άρχισε τὸ στάδιό του ἀπὸ καλλιτέχνης. Ὅταν τελείωσε τίς σπουδὲς του πήγε στὸ Λονδὶνο γιὰ νὰ σπουδάσῃ ζωγραφικὴ. Ὅλοι θαύμαζαν τὰ ἔργα του κι' ἔρχον νὰ τὰ δοῦν, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἀγόραζε. Τότε ἔκαψε διάφορα ταξίδια καὶ στὸ Τσάρλεστον κατώρθωσε καὶ κέρδισε ἀρκετὰ λεπτὰ, πάλι ὅμως σὲ λίγο ἡ τύχη τὸν ἄφισε. Ὅταν τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1833 ὁ Μόρς γύρισε στὴ πατρίδα του ἀπ' τὴν Εὐρώπη, οἱ ἐπιβάτες τοῦ πλοίου συζητοῦσαν συχνά γιὰ τὸν ἠλεκτρισμό, οἱ τελευταῖες ἀνακαλύψεις τοῦ ἀσχολοῦσαν πολὺ. Μία μέρα ὁ Μόρς σκέφτηκε. Γιατὶ τάχα νὰ μὴ βυθίζεται ἡ σκέψη τοῦ ἀνθρώπου καὶ μὲ τὸν ἠλεκτρισμό. Ἡ σκέψη αὐτὴ τὸν βασάνιζε μέρα καὶ νύχτα, ἔχασε τὸν ὕπνον του. Ὅταν ἐτοιμαζόταν ν' ἀποβιβασθῇ εἶπε τὸ πλοίαρχο «Λοιπὸν, πλοίαρχέ μου, ἂν καμμιὰ ἀπ' αὐτὲς τίς μέρες ἀκούσης νὰ καὶ κάνα ἄλλο γιὰ τὸν τηλεγράφο νὰ θυμηθῇς πῶς ἡ ἀνακάλυψή ἐγένετο στὸ δικό σου πλοῖο.»

Πέρασαν ὅμως 5 χρόνια ἀπὸ τότε κατὰ τὰ ὁποῖα ἐργαζόταν συνεχῶς καὶ μόλις κατώρθωσε νὰ κατασκευάσῃ ἕνα ὑπόδειγμα καὶ τὸ Σεπτέμβριον τοῦ 1837 εἰδείξε τὸ τηλεγράφο του στὸ κόσμον. Τὸ σύστημά του ἦταν ἀπλούστατο καὶ εἶχε κι' ἕνα τηλεγραφικὸ λεξικό. Τὸ πρῶτο ὄργανο τοῦ Μόρς ἦταν πολὺ ἀτεχνό, μὲ τὸ καιρὸ ὅμως τελειοποιήθηκε. Τὸ λεξικό καὶ τὸ παλιὸ σύστημα καταργήθηκαν καὶ σχεδιάστηκε ἕνα σύστημα ἀπὸ στιγμὴς καὶ παύλης ποῦ ἀντιστοιχοῦσαν στά γράμματα καὶ τοὺς ἀριθμοὺς. Αὐτὸ τὸ σύστημα εἶναι γνωστὸ σ' ὅλο τὸ κόσμον μὲ τ' ὄνομα σύστημα τοῦ Μόρς. Ὅλος ὁ κόσμος θαύμασε τὸ σύστημα αὐτό. Ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μόρς τοῦ ἔγραψε:

«Ἡ ἀνακάλυψή σου, ὅταν λογαριάσῃ κανεὶς τὴ δύναμιν ποῦ θὰ δώσῃ στοὺς ἀνθρώπους νὰ τελειώνουν σύντομα τίς δουλιές τους, εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἐφεύρεση ὅλων τῶν αἰώνων. Βλέπω ἀπὸ τώρα τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς σκεπασμένη μὲ σύρματα καὶ κάθε σύρμα γνωρίζει τί γίνεται σ' ὅλο τὸ κόσμον.»

Ὁ Μόρς ζήτησε ἀπ' τὴ Κυβέρνησι τριάντα χιλιάδες δολάρια γιὰ νὰ συνδέσῃ μὲ τηλεγράφο τὴν Οὐάσιγκτον μὲ τὴν Βαλτιμόρη, ἀλλὰ τὸ ποσὸν θεωρήθηκε ὑπερβολικὸν καὶ εἶται ἡ Βουλὴ ἀρνῆθηκε νὰ τοῦ τὸ παραχωρήσῃ. Τ' ἀκόλουθα 4 χρόνια ἦταν τὰ χειρότερα τῆς ζωῆς τοῦ Μόρς. Πολλὰς φορὲς ξυπνοῦσε τὸ πρῶτον καὶ δὲ γνώριζε πῶς θὰ εὕρισκε τὸ φαγητὸ τῆς ἡμέρας.

Ἐπειὰ ἀπὸ καιρὸ ἡ Βουλὴ θὰ ξαναζητοῦσε γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ Μόρς. Αὐτὸς καθίσε ἀργὰ τὴ νύχτα στοὺς διαδρόμους τῆς Βουλῆς. Ἐνας φίλος τοῦ Βουλευτῆς τοῦ εἶπε πῶς δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἐλπίδα

ΜΙΑ ΔΙΑΠΕΡΙΣ

ΕΙΣΤΟΠΡΟΑΓΑΔΑ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΣ

Πρὶν ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας, τὸ σχολεῖν μας εἶχε κάμει ἔθρονον, ἀνὰ 0, 50 λεπτὰ δι' ἐκάστην μὴνῆσαν. Ἡ προετοιμασία λοιπὸν αὖτις, ἦτο διὰ τὴν διάλεξιν τὴν ὁποῖαν ἐπρόκειτο νὰ κάμῃ ὁ Παπαγιαννάκος, ἕνας Ἕλληνας, ὅστις ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ φαίνεται διὰ εἶναι πολὺ φιλόκατος καὶ εὐσεβὴς τῆς Πατρίδος του. Τὴν Τριττὴν λοιπὸν 23 Νοεμβρίου, μᾶς ἐπισκέφθη ὁ κύριος οὗτος.

Τὸ κύριον ὄμα τῆς ὁμιλίας του, περιστρέφεται περὶ τῆς ἐνδόξου Πατρίδος μας τῆς Ἑλλάδος!

Ἑλλάς! Πόσα ἱστορικὰ γεγονότα δὲν περιλαμβάνει ἡ λέξις αὕτη! Ἀπὸ τὸ μικρὸ καὶ ἀπόμεμα κρισμένο αὐτὸ κρατίδιο, πόσοι φιλόσοφοι, πόσοι καλλιτέχναι, πόσοι ποιηταὶ δὲν ἐξῆλθον! Εἶναι μικρὸ, νὰ. Ἀλλὰ τί μ' αὐτό; Τί ἔχει νὰ κάμῃ, ἔρ' ὅσον οἱ καίτοι τοῦ ἔχουν ἐξαπλωθεῖ εἰς ὅλας τὰς ἡττίδας;

Μήπως ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶνε ἐκείνη ἡ ὁποία τὸ πρῶτον ἀνέπτυξε τὸν περιφρημὸν καὶ ἀθάνατον Ἑλληνικὸν πολιτισμόν, ὅστις ἀπὸ τοὺς Ἀρχαίους μέχρι σήμερον υἱαδίδεται, ὃ

νὰ ψηφισθῇ τὸ διάταγμα. Ἀπελπισμένος γύρισε στὸ δωμάτιόν του. Τὸ πρῶτον καταβαλὼντας ἀπάντησε τὴν κόρη τοῦ φίλου του ἡ ὁποία ἔρχετο νὰ τὸν συγχαρῇ γιὰ τὸ διάταγμα εἶχε ψηφισθῇ. Ὁ Μόρς ἄμα ἀκούσε τὴν εἴδησιν ἀπὸ τὸ στόμα τῆς νέας, ἔμεινε ἄφωνος. Τέλος εἶπε: «Εἶστε ἡ πρώτη ποῦ μοῦ τὸ λέτε. Τὸ πρῶτον τηλεγράφημα Οὐάσιγκτον Βαλτιμόρης θὰ εἶνε δικό σας». Καὶ ὁ Μόρς κράτησε τὸ λόγο του. Μόλις τελείωσε ἡ τηλεγραφικὴ γραμμὴ Οὐάσιγκτον Βαλτιμόρης τὸ Μάη τοῦ 1844 ὁ ἴδιος ὁ Μόρς ἔστειλε τηλεγράφημα τῆς εὐγενικῆς νέας ποῦ τ' ἀποτελοῦσαν ἡ λέξις: «Ὁ, τι ὁ Θεὸς ἔκαμε» Μ' αὐτὰς τίς λέξεις ἄρχισε ἡ τηλεγραφικὴ συγκοινωνία. Ὁ Μόρς ἔζησε καὶ εἶδε ὅλο τὸ κόσμον ἐνωμένο μὲ τὸν τηλεγράφο. Κάθε μέρος μποροῦσε νὰ ἐπικοινωνῇ μὲ ὅλην τὴν γῆν.

Ἀρριέτα Δ. Ζυγομαλά
Γ. Θ. Χ.

καὶ μόνον εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη ὅπου εὐρίσκονται Ἕλληνας;

Μήπως ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία κατώρθωσε, ἂν καὶ χιλιάδας φορὰς ὑπεβλήθη ὑπὸ Βαρβάρων λαῶν, νὰ ἀποτινάσῃ πάντοτε ὑπερήφανος τὸν ζυγόν; Αὐτὴ δὲν ἐδύναται τοσούτους καὶ τοσούτους ἰσχυροὺς ἀνδρας, ὅπως τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν Θεμιστοκλῆ, τὸν Κίμωνα καὶ τὸν Δεωνίδα ὅστις μὲ τριακοσίους μόνον Σπαρτιάτας ἐπολέμησεν ἕναν ἰσχυρὸν δεκάδων χιλιάδων Βαρβάρων Περσῶν, καὶ τοσούτους ἄλλους ποὺ ἐθυσιάσθησαν εἰς τὸν βωμόν τῆς ἐλευθερίας μὲ τὸ αἷμα τῶν ὁποίων ἐπότισαν τὴν δοξασμένην τῆς γῆς;

Ἀλλὰ ποῦ νομίζετε δι' ὁφείλεται ὅλη αὕτη ἡ πρωτοφανὴς γενναϊότης καὶ φιλοθυμία τῶν Ἑλλήνων;

Ὀφείλεται εἰς τὰς Ἑλληνίδας μητέρας!

Αὐταὶ ἦσαν ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι παρῴτερον νὰ τέκνα τῶν πρὸς τὸν πόλεμον, αὐταὶ τῶν ἐδίδαν τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ κοντάρι εἰς τὸ χεῖρ καὶ τῶν ἔλεγον. «Ἡ ἰάν, ἡ ἐπὶ τὰς;» Αὐτὸ ἔκαναν καὶ ἔλεγον, ἂν

εἰ νὰ κλαῖν καὶ νὰ φοβέσθαι μήπως τὸ παιδί τῶν σκοιωθῇ

Καθὼς ἔξερετε, ἡ ἐπίδρασις τῆς μητέρας ἐπὶ τοῦ τέκνου τῆς εἶναι μεγίστη! Ἡ μητέρα εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία δύναται νὰ διαπλάσῃ τὴν παιδικὴν ψυχὴν τοῦ τέκνου τῆς καὶ θῶ; θάλει. Καὶ αὐτὸ συμβαίνει πάντοτε. Ἐάν τὸ παιδί ἔχει καλὴν ἢ κακὴν ἀγωγὴν, αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὴν μητέρα, καὶ μόνον εἰς αὐτήν.

Μετὰ λοιπὸν τῶν ἄλλων προσημασίαν, τὰ ὁποῖα ἐστὶ λείον, στολίζον καὶ θὰ στολίζον τοὺς Ἕλληνας, ἦτο καὶ ἡ φιλοπατρία αὐτῇ, ἡ ὁποία δὲν ὑπῆρχε μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι ἀνέτρεφον τὰ τέκνα τῶν τοιοῦτοιτρόπος, ὥστε διὰ τὰ παρὰ τοῦτο εἰς τὴν κοινωνίαν, ἡ εἶναι πραγματικοὶ ἄνδρες εἰκομὶ νὰ ἀντιμετωπίζον πάντα κίνδυνον

καὶ κακουργίαν. Μὲ τέτοιους λοιπὸν μητέρας πῶς ἦτο δυνατόν ἡ Ἑλλὰς νὰ μὴν προοδεύσῃ καὶ νὰ μὴ δοξασθῇ;

Καλὰ. Τοὺς καλλιτέχναις, τοὺς ποιηταῖς τοὺς γλύπταις καὶ τοὺς ἄλλους μεγάλους ἄνδρας τῆς, τοὺς ἐνέπνευσεν ὁ καθάρως οὐρανός τῆς, τὰ ποιητικὰς τοῖς αἰδεώδεις μορφαὶ τῶν φανταστικῶν θεῶν τῶν.

Ἀλλὰ νὰ, ποῦ καὶ σὴν φιλοπατρίαν τῶν συνετέλεσεν ἡ φύσις, ἡ μὲρος εἰς τὸ ὅποιον ἔζων. Ὁ περιουρισμὸς τὸν ὁποῖον οὐκαὶ ἀρχὰς ὑπέσθησαν, ὅφ' ἐνός μὲν τοὺς ἔκαμαν ἐφευρετικούς, ὅφ' εἰσέρον δὲ φιλοπολέμους. Καὶ αὐτὸ διότι περιουρισμένοι καθὼς ἦσαν, ὅφ' οὐ ἐπληθύνθησαν, ἡ γὰρ καθύστερον νὰ κατακτείνωσιν καὶ ἄλλα μέρη, διὰ νὰ κατορθώσουν νὰ ζήσουν ἀνέτως.

Αὐτὰ λοιπὸν καὶ ἄλλα πλὴλ εἶπεν ὁ κ. Παπαγιαννάκος, τὰ ὁποῖα μοῦ ἔκαμαν μεγάλην ἐντύπωσιν, καὶ θὰ μοῦ μέλουν ἐξέχοντα.

Ἀργυροῦλα Π. Πιτῆ

Τάξις Γ' Γ. Θ. Χ.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΑΣ

Σήμερον Κυριακὴ δὲν ἔχομε σχολεῖν.

«Παιδιά ἕνα παιχνίδι» ἐπρότεινε σὴν παρὰ μου τὴν ὥρα ποῦ ἐκαθόμασθε σχεδὸν μελογχολικὰς. «Ναί! Ναί!» ἀπάντησαν ὅλες μὲ μὴ φωνή. Ἐσηκωθήκαμε καὶ ἐπήγαν σὲ μὴ μικρὴ πλατεῖα μὲ πολὺ πολὺ ἥμο. «Μὰ καὶ τίνα παίξουμε;» ἀναρωτιώμαστε «Τίς κονμπάρες;» «Μὰ αὐτὰ εἶναι παιχιδάκια γιὰ μωρὰ!

«Ἐγὼ λέω νὰ πῶ ἡ Πόπη νὰ φέρῃ τῆς ἀδελφῆς τῆς τὴν μπάλα νὰ παίξουμε λίγο βόλεϊ ποῦ εἶναι τὸ παιχνίδι τῆς μῦδας, ὅχι βέβαια σὰν τὸ σαχλαμάτικο γιν—γιδ».

Καὶ ἀλήθεια ἡ Πόπη ἔφερε καὶ σὲ λίγο ἦλθε φέροντας τὴν μπάλα ἀλλόδοξον φουσκωμένην. Τὸ εἰς ἐπάδαντες ὥστε νὰ τὴν φουσκώσωμε δὲν λέγε

ται. Ἐπὶ τέλους τὴν φρουρὰν
οὐκ ἀφῆκε καὶ ἀρχίσαι.

Ἀλλὰ λίγο ἀδελφεὶς ποὺ εἴ-
μοσι, ἡ μπάλα δὲ καὶ μᾶς
ἔφηναν σὺν τῇ μᾶς ἡδονῇ.
Σὲ κάθε πείσιμῳ τῆς μπάλας
ἀκουγόταν φωνές καὶ γέλοια·
συγχρόνως δὲ αἱ καν-
γαδάκια, γιατί ἡ μὴ ἐβαλε
τὴν ἄλλη πῶς ἐφαίγαν. Σιγά
σιγά ἡ μπάλα σὺν τῇ ἐπὶ
ζωὴν οἰδὴ χεῖρα μας ἐπὶ γαίαν
ἀπ' αὐτὴν μὴ σιτὴν ἄλλη χω-
ρὶς τὴν πείσιμῳ καθόλου κα-
τω.

Ἀλλὰ δὲ πᾶν οἰδὴ ζε-
νὶθ τοῦ παχιδιου φτάνει ὁ
κάιοχος τῆς μπάλας θυμωμέ-
νος γιατί ἔχασε ἡ δὲ οἰδὴ
— ἔνα παιδάκι 9 εἰδὼν τὴν ἐξοχὴν
καὶ γὰρ δὲ μᾶς — καὶ μᾶς
τὴν ἐπὶ ὡς ἀφῆκεν, μας οἰδὴ
κρὰ τοῦ λουτροῦ κατὰ τὴν
λαϊκὴν παροιμίαν Κατακόκκινες
ζωηρές, καὶ γεμῖσες ὕδατος ἐ-
πὶ γαίαν τότε σιτὴν αὐτὴν κα-
ποιας φίλης μου καὶ ἀρχίσα-
με τὸ τραγούδι.

Ἄννα Γ. Πατεράκη
Τάξις Α' Γ. Θ. Χ.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΣΤΗΝ ΜΟΝΗΝ ΤΗΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΑΤΕΡΣ

Τὴν Κυριακὴν τὸ πρωτὸν ἐξελί-
ξαμε ἀπὸ τὸ σχολεῖον δεῖν τὴν πᾶ-
με εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ζωοδόχου
Πατρῆς. Ὅταν ἐφτάσαμε ἐντὶ
μὴν καὶ μᾶς εἶπε μερικὰ
πράγματα διὰ τὴν Μονήν. Ἀποῦ
ἐκάμαμε ἕνα γύρο πᾶν ἀπὸ τὴν
ἐκκλησίαν εἶδαμε πρῶτα ἕνα με-
γάλον θάλαμον οὗ ἐκλήθητο καὶ
ἐρωγὸν οἱ μαθηταὶ τῆς Ἱερα-
τικῆς Σχολῆς.

Ἐσταθῆκαμε ὀλίγη ὥρα ὡς
ποῦ ἐτελείωσε ἡ λειτουργία. Ὅ-
ταν ἐτελείωσε μᾶς πῆρε ὁ Δι-
ευθυντὴς καὶ μᾶς εἶπε μερικὰ
πράγματα διὰ τὴν Μονήν. Ἀποῦ
ἐκάμαμε ἕνα γύρο πᾶν ἀπὸ τὴν
ἐκκλησίαν εἶδαμε πρῶτα ἕνα με-
γάλον θάλαμον οὗ ἐκλήθητο καὶ
ἐρωγὸν οἱ μαθηταὶ τῆς Ἱερα-
τικῆς Σχολῆς.

Ἐπροχωρήσαμε λίγο ἀνέμῳ
καὶ ἐσταθῆκαμε ἐμπρὸς σὲ καὶ
μνημεῖον ποῦ ἦσαν ἐκεῖ. Αὐτὰ
ἀνήκον σὲ ἀποθανόντας· πικρό-
πους τῆς Κυθωνίας καὶ ἐπᾶν
εἰς τὴν πλάκα ἦτο καὶ ἡ ἐπιγρα-
φὴ τοῦ καθ' ἑνός. Μία δὲ ἀπὸ
αὐτὰς τὰς ἐπιγραφὰς εἶνε ἡ ἐξῆς
«Ὁνόματι καὶ πράγματι Κάλ-
ιστος Κυθωνίας ὡς μαρτυρῶν ἐτε-
λεύει ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τῇ 8
Μαΐου 1858». Τότε ὁ κύριος
Διευθυντὴς μᾶς εἶπε μερικὰ

πράγματα γὰρ αὐτὸν τὸν Ἐπί-
σκοπον διὰ τὴν ἀληθινήν. Ἀρχιμαν-
δρίτης καὶ κατόπιν ἔγινε Ἐπίσκο-
πος ἀπέθανε δὲ ἐπὶ ἀποπληξίᾳ
διότι δὲν ἤθελε νὰ καταπνίξῃ τὴν
ἐπανάστασιν καὶ ἐπειδὴ ὁ Μητρο-
πολίτης τὸν ἐβίβασε πέθανε. Ἐ-
τάφη δὲ μὴ πολὺ μαγὰς τιμῇ
καὶ τὸν ἐκλαυσεν ὁ ἡ Κυθωνία.

Ἐπειτα μᾶς ἐξήγησε καὶ μᾶς
εἶπε καὶ ἄλλα πράγματα καὶ
γὰρ τὸς ἄλλους τάφους. Ὅταν
τὰ εἶδαμε καὶ ἀκούσαμε τὸσα
ὡραία πράγματα μνησκαμε μέσα
στὴν ἐκκλησίαν. Μόλις ἐμνήκα-
με καὶ εἶδαμε τὸ ἐσωτερικὸν τῆς
ἐκκλησίας εἶδαμε ὅτι ὁ Κυρίως
ναὸς χωρίζεται καὶ ἀπὸ τοῦ
ἑνὸς μικροῦ Πρὸναον. Ὁ Κυρίως
ναὸς εἶχε σχῆμα σταυροῦ καὶ ἡ
ὁροφὴ τοῦ ἀποκλείτο ἀπὸ τρεῖς
μεγάλους θόλους. Ἐπειτα εἶδα-
με τὸ εἰκονοστάσιον οὗ ἐκχώριζε
τὸν Κυρίως ναὸν ἀπὸ τὸ Ἱερόν.
Ὅταν εἶδαμε καλὰ καλὰ τὴν ἐκ-
κλησίαν ἐπὶ γαίαν ἀπὸ τὰ πλάγια
τοῦ ναοῦ καὶ εἶδαμε ὅτι εἶχε ἄλ-
λες δύο μικρὰς ἐκκλησίας καὶ
αὐτὸ μᾶς τὸ ἐξήγησε ὁ Κύριος
Διευθυντὴς γιατί εἶναι οἱ τὰ
μικρὰ ἐκκλησία καὶ σὲ τὴν χρη-
σιμεύουν. Μέσα σὲ ἕνα ἀπ' αὐτὰ
τὰ ἐκκλησία εἶδα μὴ εἰκόνα
δου τοῦ ἑαυτοῦ ἐντύπωσις ἦταν
δύο Ἀπόστολοι καὶ ἔγραφον καὶ
τὴν μισὴν ἐκλήθητο ἕνας ἀητός
καὶ ἐκράτη ἕνα εὐαγγέλιον. Τότε
ἐρώτησα τί σημαίνει. Ἐσήμεινε
ὅτι ὁ ἀητὸς ποῦ ἐκλήθητο εἰς τὸ
μέσον ἐσυμβόλιζε τὸ Ἅγιον Πνεῦ-
μα γὰρ νὰ μᾶς διέξῃ διὰ τὴν Γρα-
φὴν εἶναι Θεοπνευστός καὶ ἀλάν-
θαστος. Ὅταν ἐτελείωσε καὶ ἡ
ἐπίσκεψις τῆς ἐκκλησίας ἐβγήκα-
με ἔξω εἰς τὴν αὐλὴν καὶ τότε
εἶδαμε τὰ διάφορα κελλιά εἰς
τὰ ὁποῖα ζευσαν οἱ καλόγηροι.
Ἐπειτα πῆγαμε ἀπ' ἔξω καὶ εἶ-
δα τὰ παράθυρα τῶν κελλίων τὰ
ὁποῖα ἦτο ψηλά καὶ μικρὰ γὰρ
νὰ μὴν μποροῦν οἱ ἐχθροὶ νὰ πε-
ρῶσιν τοὺς καλόγηρους. Ἀποῦ
εἶδαμε καὶ αὐτὰ ὁ Διευθυντὴς
μας μᾶς εἶπε μερικὰ πράγματα
ἀκόμη διὰ τὴν Μονήν.

Ἡ Μονὴ πρῶτα ἦταν πολὺ
μικρὴ· ἔπειτα ἐβρέθη ἕνας κα-
λὸς ἀθώωπος ὁ ὁποῖος τὴν ἐμε-
γάλωσε καὶ τῆς ἐκτίσε καίνουρον
γὰρ κελλιά διὰ τοὺς καλόγηρους.
Αὐτὸς ποῦ τὴν ἐκτίσε ὡς ἰαζό-
ταν Ἰωάννης Χαρτοφύλης, τὴν
ἐκτίσε κατὰ τὸ ἔτος 1600 αὐτὸς
δὲ ἐχάρζε καὶ μὴ ἐπιγραφὴ ἐ-
πάνω ἀπὸ τὴν πόρταν τῆς αὐλῆς
τῆς ὁποίας ἐχρὼ τὸ περιεχόμε-
νον. Ἀποῦ μᾶς εἶπε δὲ τρία λό-
για ἀκόμη διὰ τὴν Μονήν ἐπὶ
γαίαν λίγο πρὶν πέρα διὰ νὰ ξε-

κουραστοῦμε καὶ ἔπειτα νὰ φύ-
γωμε.

Ἐκαθήσαμε λίγο σιτὸν ἡλιο
καὶ μερικὸι δὲ ἀπὸ ἐμᾶς ἔπα-
σαν λίγη ὥρα τόπῳ. Ἀποῦ ἔξε-
κουραστήκαμε καλὰ ἐμνήκαμε
στὴν γραμμὴν καὶ ἐξελίχθημεν
διὰ τὰ σπῆτα μας κατευχαριστῶ-
μενοι διότι ἀκούσαμε τὸσα πολ-
λὰ πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν ξέ-
ραμε.

Ἄντων. Κ. Ἀμπατζόγλου
Τάξις Α' Γ. Θ. Χ.

ΤΙ ΜΟΥ ΕΚΑΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗΝ ΕΝΤΥΠΩΣΙΝ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Τὴν περισσώτερον ἐντύπω-
σις μὲν ἔκαμε τὸ ἀγαλμα τῆς
θεᾶς Ἀρτέμιδος ἡ ὁπλίστη πῆ-
γαίαν σιτὴν κνήμῳ. Σὲ ἡ μέση
τῆς φροῦδος μὴ ζώνῃ εἰς
τὴν ὁπλίστην ἔβανε τὰ φρού-
για. Σὲ χεῖρ τῆς κρατοῦσε
ἕνα σκυλάκι γὰρ τὰ σκυλάκια
ὁ γλύπτης ποῦ τὸ ἐσκέλευσε
αὐτὸ τὸ ἀγαλμα τοῦ ἔβαλε
διὰ σιτὴν ἕνα χοντρὸ μι-
κρὸ κορμὸ ἐνδὲς ὀνόδρου εἰς
τὸν ὁποῖον ἀκουμβοῦσε ἡ θεὰ
αὐτὴ. Αὐτὸ τὸ σιτὴν τοῦ
τὸ ἔβλε διότι τὸ μάμαρον δὲ
ποῦ τὸ ὀνόδρου ἐκόμε τὸ ἀγαλμα
αὐτὸ δὲν ἦταν καλὸ καὶ τὸ ὀνό-
δρου. Τὸ ἀγαλμα αὐτὸ δὲν κα-
τεστράφηκε εὐκολὰ διότι εὐρὺ
τὴν μέσα σιτὴν χώματα τὰ ὁποῖα
τὸ κούκλωναν καὶ ὁ δὲ τὸ ἄ-
φηναν νὰ κατεστράφη.

Γεώργιος Ν. Παπαδάκης
Α' τάξις Ἰδιωτ. Γυμν. Χανίων

ΤΟ ΣΚΛΑΒΩΜΕΝΟ ΠΟΥΛΙ

Ἀπὸ τὸ διήγημα «ἡ κυ-
νηγημένη πέρδικα»
τοῦ Χριστοδουλάκη

Μία ἡλιόλουστη ἡμέρα δύο
παιδιὰ ἐπὶ τὴν γῆν διὰ τὸ εἶδαν
νὰ μαζεύουν ἀγριοπούλους. Γε-
λῶντας καὶ τραγουδῶντας ἔφθα-
σαν εἰς τὴν ἀκρὴν τοῦ δάσους.
Ἐκεῖ ποῦ ἐμάζευαν λουλούδια
ἐβλῆσαν καὶ τὴν ὥραν φύσιν.
Σὲ δάσος ποῦ καὶ ποῦ ἐβλεπε
κανεὶς προβάτῳ νὰ δόσκουν
στὴν χῶρ καὶ τὰ πουλάκια σιτὴν
δέντρῳ νὰ κελεύθουν τὸ ἰδίῳ
πο καλὰ ἔμαζον. Ὅτι ἀπὸ
τὰ δύο παιδιὰ, ἑκάστου σταμάτη-
σε τὴν δουλειὰν. Ἐβλεπε ἕνα που-
λάκι πρὶν λαγῶν χρῆματα ποῦ
κελεύθουν εὐχαριστήματα πᾶν
σὲ δέντρο. Πετὰ μὴ πέτρα καὶ

ρίχνει τὸ πουλί τὸ παιδί τὸ ἔπαι-
σε καὶ εἶδε πῶς ἦταν ζωντανὸν ὁ
κόμα καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν χαρὰ
τοῦ φωνάζει

πουλάκι εὐτυχισμένο δὲν θάσαι
(πᾶ εὐτυχῆς)

μὴ θάσαι σκλαβωμένο μέσα σὲ
(ἕνα κατεστραμμένον κελί)

Ὁ φίλος τότε τὸν πλησιάζει
καὶ τοῦ λέγει. «Δὲν ξέρεις πῶς
δὲν κάνει νὰ πιάνωμε τὰ πουλιά;
Κύτταξε τώρα δὲν τὸ λυπάσαι νὰ
τὸ ἐλέγῃς νὰ ματῶν τὸ ράμ-
φος τοῦ μέσα σιτὴν σῶματά. Πό-
σο ἀσπλάχνος εἶσαι τοῦ ἐκείνου
κόμα καὶ τὰ φτερά γὰρ νὰ μὴν
μπορῇ νὰ πετάξῃ.

Καὶ τί κρίμα! Ὡς αὐτοῦ μόνο
θ' ἀκούσῃ τὸ λάλημα τοῦ. Τὸ παι-
δὲ δὲ μὴν τοῦ ἀπάντησε πρὸς θυμὸν.
«Σὲ φίλος ποῦ εἶσαι δὲν ἔπρε-
πε νὰ μοῦ μιλάς ἔτσι· νὰ μὴν
σὲ νοιάξῃς διὰ τὸν κόπον τοῦ
μοῦ λογαριασμοῦ εἶναι». Καὶ ὁ
λῆθεις τοῦ φίλου τοῦ ἀλόγισ-
τος ἐβγήκεν σιωπῶν τὴν ἄλλη μέρα
φύσιν τὸ πουλί.

ΚΑΛΩ ΚΟΥΦΑΚΗ

Τάξις Α' Γ. Θ. Χ.

ΟΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΒΡΟΧΗ

Ἐπὶ τέλους ἔβρεξε! Ἀπὸ
τὴν περασμένη Κυριακὴν ἔκα-
ναν παρακλήσεις σιτὴν ἐκκλη-
σίαν οἱ ἄνθρωποι γὰρ νὰ βρέ-
ξῃ. Τέλος ὁ Θεὸς εἰσάκουσε
καὶ ἔβρεξε. Σιτὴν ἀρχὴν τὸ νε-
ρὸν ἔπεφτε σιτὴν σιτὴν, καὶ τὴν
ρουφούσε ἡ γῆ. Σιγὰ σιγὰ
δὲ μὴν ἀρχίσει νὰ ἀσπλάχνῃ
καὶ νὰ βροτῇ λίγο καὶ ὅτε
ρα ἀρχίσει νὰ βρέξῃ ὁρμητικὰ.
Ὁ οὐρανὸς ἐκτενέριος καὶ
ποῖς ποῖς ἐλαμπε δὲ ἀπὸ
κομμὰ ἀστραπῆς. Ἡ βροχὴ
ἐσχημάτιζε γίλια δὲ ποτα-
μίσια ποῦ ἔχον σιτὴν σιτὴν
μοῦ. Ὅσοι ἄνθρωποι βρέθη-
καν ἐκτὸς τῆς ὥρας ἔξω ἐ-
τρεχαν νὰ χωροῦν σιτὴν σιτὴν
τοῦς Ἀπὸ τῆς βροχῆς βῆ-
σιτὴν γὰρ λίγο. Σιγὰ σιγὰ
λιγότερον ὡς οὐρανὸς ἐπᾶν
λῶς. Ἐβγήκε τότε ὁ ἥλιος
γλαστὸς γλαστὸς. Οἱ ἄν-
θρωποι τότε πάλιν ἐκτενέριος
σιτὴν σιτὴν καὶ σιτὴν ἐξοχῆς
Ὅλη ἡ ὁ φασμένη γῆ ἀναζωο-
γονήθη.

Ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δέν-
δρων ἔπεφτε τὸ νερὸν σιτὴν σιτὴν
σιτὴν σιτὴν σιτὴν σιτὴν
Τὸ χῶμα μύριζε τὴν μυρωδιὰ

Ἡ ὑπόμνησις εἶναι
τὸ φάρμακον διὰ
κάθε συμφορᾶν

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

Ὅταν εὐημερῆς
προφυλάττου ἀπὸ
τὴν δυστυχίαν

τῆς βροχῆς, καὶ τὸ θυμῶσι
σὴν ἐξοχὴ μύριζε καὶ αὐτὸ
ἐκτακτα. Αὐτὴ ἡ βροχὴ εἶναι
σὴν γεωργία πολὺ ὠφελιμὴ
γι' αὐτὸ ὃ γεωργὸς βλέπει τὴν
πρώτη βροχὴ εὐχαριστημέ-
νος ποὺ θὰ μπορέσῃ ν' ἀρχί-
σῃ νὰ σπέρνῃ τὰ γενήματα-
του

Α. Καλοῦσθ
Α' ἰδίως Ἰδιωτὶ Ἰνυμασίον

ΗΓΡΗΑ ΜΕ ΤΑ ΚΟΥΛΟΥΡΙΑ

Οἱ δρόμοι ὅλοι ἦσαν γεμάτοι
ἀπὸ νεῖ. Σύννεφα κατὰμαυρα
ἔβριχον. Ἕνα βαθύ σκότος εἰς τὴν
γῆν. Ἦλιος πουθενὰ δὲν ἐφαίνετο
γιὰ νὰ ζεστῇ τὴν παγωμένην
ἀτμόσφαιρα καὶ μόνον αἱ δυστυ-
χισμένοι μαθητῆται καὶ μαθηταί
ἐγυρνοῦσαν στοὺς δρόμους.

Εὐτυχισμένα ποὺ εἶναι τὰ με-
κρὰ παιδάκια ποὺ δὲν πηγαίνουν
σχολεῖο. Πόσο θὰ ἤθελα νὰ εἶ-
μαι ἕνα ἀπ' αὐτὰ ἔλεγα μὲ τὸ
νοῦ μου. Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἐπὶ
γαῖνα ἀκούω μὴ τρεμουλιαστὴ
φωνὴ νὰ μοῦ λῇ «Πᾶς παιδί
μου ἕνα κουλουράκι...» Ἐγὼρί-
σα καὶ τὴ νὰ δῶ; Μία γρηουλα
κοντὴ καταζάρωμένη μὲ ξεσχι-
σμένα ρούχα καὶ μὲ παπούτσια
κουρελιασμένα νὰ στέκῃ κάτω ἀ-
πὸ ἕνα δένδρον γιὰ νὰ προφυλα-
χτῇ ἀπὸ τὸ τσουχτερὸ κρύο. Τὴν
πλησιάζω καὶ τῆς λέω:

— «Πῶς μὲ τέτοιο κρύο εἶσθε
στὸ δρόμο;»

— «Κρύο παιδί μου λέεις; Συνη-
θισμένη εἰμαι. Λέγοντας αὐτὰ ἐ-
κατέβασε τὸ κεφάλι τῆς πρὸς τὰ
κάτω καὶ ἐπνίξε ἕνα δάκρυ ποὺ
ἀνέβη εἰς τὰ μάτια τῆς. Ἀμέ-
σως ἡ λύπη ἐξωγραφίσθη εἰς τὸ
πρόσωπό μου. Γυρίζω καὶ βλέπω
τὸ μικρὸ τῆς πανιέρῃ ποὺ τὸ
κρατοῦσε μὲ τὰ ἀδύνατα καὶ τρε-
μουλιαστά χεράκια τῆς.

Εἶχε μέσα καμμιὰ δεκαπεντα-
ριά μπαγιατὰ κα κουλουράκια. Τι
νὰ κάμω τώρα; εἶπα μὲ τὸ νοῦ
μου. Νὰ πάρω κανένα ἀπ' αὐ-
τὰ ἢ νὰ πάρω στὸ διάλειμμα ἀ-
πὸ τὴν ἐπιστάτριά μας;

Ἐβγάλα μίαν δραχμὴ ἀπὸ τὴν

Διαλέξεις γινόμενῃ ἐν
τῇ αἰθροσῇ τῇ Βας τάξε-
ως Ἱεροσολίτης Σχολῆς
ὑπὸ Ἑλμάνου ἡλ Βολου
δάκι Ἱεροσπουδαστοῦ.

«Πῶς πρέπει νὰ
εἶναι ὁ ἱερεὺς εἰς
τὴν σημερινὴν κοι-
νωνίαν»

Σβιστοὶ καὶ Διευθυντὰ
καὶ Καθηγηταί
Προσφιλεῖς συμμαθηταί

Τὸ πρῶτον ἤδη ἀνερχόμε-
νος εἰς τὸ βῆμα τοῦτο τὸ ὁ-
ποῖον καθημερινῶς κοσμοῦν
οἱ εὐγενεῖς προσωπικότητες
τῶν σεβαστῶν καθηγητῶν
μας, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω
ὅτι κατέχομαι ἐκ φόβου καὶ
συστολῆς τὴν ὥραν τοῦτη.
Δὲν ἀποκρύπτω μάλιστα νὰ
εἴπω ὅτι καὶ ἐταλαντεύθην
προτοῦ νὰ ἐμφανισθῶ ἐ-
νώπιόν σας προσφιλεῖς συμ-
μαθηταί, διότι ἐσκέφθην ὅτι
θὰ ἔπρεπε πρὸς τὸν Σβι-
σιδὸν μας διευθυντὴν καὶ κα-
θηγητὴν τοὺς ὁποίους ἔχο-
μεν τὴν τιμὴν νὰ φιλοξενου-

στέπῃ μου καὶ τῆς τὴν ἔδωσα.
Ἐπῆρα ἕνα κουλουρί καὶ ἐξεκίνη-
σα γιὰ τὸ σχολεῖο. Ἡ γρηουλα
ὅμως μὲ ὅλη τῆς τὴν ἀδυναμία
μοῦ ἐφώνησε μὲ ξεσχισμένη φω-
νὴ. «Ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἔχῃ εὐτυχι-
σμένη — εὐχαριστῶ παιδί μου»
καὶ ἡ φωνὴ αὐτὴ ἐχάθη μέσα εἰς
τὸ χάος. Ἡ ὥρα ὅμως ἐπερνοῦ-
σε καὶ ὁ κώδων θὰ ἐπαίξε σὲ λί-
γο. Γι' αὐτὸ ἐξέκρινσα λύπημέ-
νη γιὰ τὴν δυστυχίαν ποὺ εἶδα μὰ
καὶ εὐχαριστημένη ποὺ ἔκαμα
πρῶτ' πρῶτ' ἕνα καλὸ σ' ἕνα ἄ-
τυχον πλάσμα.

Φανὴ Πιπεράκη
Τάξις Β'

μεν μετὰ τῶν ἀκροστών
μας, νὰ προβάλλω ἐν τῷ τοῦ
Μωϋσέως «ισχνόφωνος καὶ
βραδύγλωσσος ἐγὼ εἰμί, προ-
χείρισον ἄλλον δυνάμενον»
ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθην νὰ πρά-
ξω. Ἐχων δὲ ὑπ' ὄψιν μου
τὴν ἐντολὴν τοῦ ἀποστόλου
λέγοντος «παίθεσθε τοῖς ἡ-
γουμένοις ἡμῶν καὶ ὑπακούετε»
ἐνόμισα ὅτι δὲν ἔπρεπε
παρ' ὅλην τὴν ἀδυναμίαν
νὰ ἀποφύγω τὴν ἐμπλήρωσιν
τῆς ἀνατεθείσης μοι ἐντολῆς.
Πιστεύω δὲ ὅτι θὰ ἔχω πάν-
των ἐπιεικὴ τὴν κρίσιν καὶ
εὐμενὴ τὴν ἀκρόασιν. Καὶ
προτοῦ εἰσελθόμενος καθόλου
ἐν τῷ θέματι μας θεωρῶ κα-
θῆκον μου νὰ σᾶς εἴπω με-
ρικὰ πράγματα περὶ τῆς σπ-
στάσεως τῇ Μαθητικῇ Κοι-
νότητι. Γνωρίζετε πάντες
ὅτι ἀπὸ καιροῦ τῇ ὑποδείξει
τοῦ σεβιστοῦ καθηγητοῦ
μας Κ. Βουρλάκη διοργανώ-
σαμεν μαθητικὴν κοινότητα
ἔχουσαν σκοπὸν τὸν πλουτι-
σμὸν βιβλιοθήκης καὶ ἐν γέ-
νει τὴν διεξαγωγὴν μιᾶς ἐρ-
γασίας ἐν τῇ πλαισίῳ τῶν
διατάξεων τοῦ Σχολείου ἔ-
χουσας λέγων διδασκαλὸν σκο-
πὸν καὶ τὴν ἐξάσκησιν ἡμῶν.
Τώρα τελευταίως μᾶς ἤλθε
ἡ ἰδέα αὐτὴ νὰ γίνωνται δη-
λοδῆ καὶ διάφοροι διαλέξεις
μετὰ τῶν ματρων νὰ ἀναγκα-
ζώμεθα νὰ ἀνατρέχωμεν
πρὸς εὐρεῖν τῆς διδασκα-
λῆς καὶ νὰ συνηθίζωμεν νὰ
ἀναπτύσσωμεν ἕνα θέμα εὐκό-
λως ὥστε αὐριοῦν εἰς τὴν κοι-
νωνίαν νὰ μὴ σπανιῶμεν
καρίαν δυσκολίαν. Ταῦτα ὅ-
σον ἀφορᾷ τὴν διοργάνωσιν
τῆς κοινότητος καὶ τὴν ἄ-
εἰσέλθωμεν εἰς τὸ θέμα μας.

Πῶς πρέπει νὰ εἶναι
ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ σημε-

ρινῇ κοινωνίᾳ
Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐξέλι-
ξις τῆς ἀνθρωπότητος ἀντὶ
στροφῆς ἐντελῶς τοὺς δρόμους
τῇ παλαιᾷ ζωῇ.

Ἡ ἀνθρωπότης ἐξεληχθη
σήμερον μέχρι τοιούτου ση-
μείου, ὥστε καὶ ἡ τελευταία
τάξις τῶν ἀνθρώπων ἐπιδιώ-
κει νὰ καλυτερεύσῃ τὴν θέ-
σιν τῆς, προσπαθεῖ νὰ μορ-
φωτῇ ὁρτίως διότι βλέπει
καθαρὰ ὅτι ἡ κοιμωμένη πρὸ
100 ἐτῶν ἀνθρωπότης ἡ οἱ
ἐξ τὰ ὁμοιωτῶν καὶ παρα-
κολουθεῖ καὶ τὴν ἐλαχίστην
κίνησιν, τὸν πασσαμικρὸν ἐκ-
τραχισμὸν, ὥστε τίποτε ἀλέ-
ον δὲν δύναται νὰ κρυβῇ καὶ
διέλθῃ ἀπαρατήρητον. Διὰ
τοῦτο βλέπομεν ὅτι καὶ ἡ τε-
λευταία τάξις τῆς ἀνθρωπό-
τητος προσπαθεῖ νὰ μορφω-
θῇ, νὰ σχηματισθῇ συλλόγους
νὰ παρουσιάζονται μὲ καλὴν
ἐμφάνησιν, καὶ ἐν γένει νὰ
αἰσθάνονται ἑαυτοὺς τὸ ὁποῖον
πράττει πῶς εἶναι. διὰ τὴν
γίνεσθαι ἐπὶ, καὶ πῶς θὰ ἐγέ-
νετο καλύτερον. Διὰ τὰς ὑ-
ποθέσεις τῆς ἐλέγχει τοὺς
καλύτερους δικηγόρους, διὰ
τὰς ἀσθενείας τῆς τοὺς μι-
κρότερους ἰατροὺς, διὰ τὴν
μορφωσιν τῆς τοὺς καλυτέ-
ρους διδασκάλους, θέλει δη-
λαδὴ νὰ εὖρη καταφύγιον
εἰς ἀνθρώπους ἐπιστημονι-
κῆς σπουδαιότητος ὥστε νὰ
εἶναι ἡσυχὴ οἱ ἡ ἀνατεθεῖ-
σα εἰς αὐτοὺς ὑπέσθαις θὰ
διεξαχθῇ θὰ μελετηθῇ ἐπι-
στημονικῶς καὶ εἰς θὰ ἔχῃ
ἀγαθὰ τὰ ἀποτελέσματα.

(ἔπεται συνέχεια)

Εἰς τὸ τυπογραφεῖον
μας ἐκτελεῖται παντός εἶ-
δους τυπογραφικῆ καὶ δι-
δασκαλικῆς ἐργασίας.

ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΟΜΑΔΩΝ

Σκοπός των εκδρομών και πώς πρέπει να οργανώνονται: μια σχολική εκδρομή

Εκδρομή ή όχι...

Πόσα πράγματα δεν περιλαμβάνει η λέξη αυτή!... Περιπάτους, τραγούδια, παιχνίδια, και όλα εκείνα που μπορούμε να μάς κάνουν ευθυμικούς και βίσιμους. Επειδή λοιπόν επιδιώκουμε πάντοτε, όπως άλλος κόσμος την υγίαν, και ευθυμική γιαυτό κάνουμε συχνά εκδρομές. Μία από αυτές τις εκδρομές είναι η προχθεσινή μας στην Αγία Κυριακή. Τι ωραίο το τοπίο της Αγίας Κυριακής! Εκεί ανάμεσα στα όμορφα βουνά της που σκεπασμένα με τον όλοπρασινό μονότονο χρώμα όποιος έφθασε στην θάλασσαν, περπατάμε την ώρα μας στο μέση μέρι, όλο με γέλια, άσπασα, χαρά, τραγούδια, παιχνίδια, φρεσκάδα. Μακριά από τις σκοτεινές και το μυστήρια μέσα σε γλαστράκια περιβάλλον που μας κάνει να λημονήσουμε όλες τις στενοχωρίες και κοντά ο ούτος ο οργανισμός τονώνεται και τα μυαλά αποκτούν δύσμεν για να βασάξουν. Έτσι όλες δύσκολες ημέρες που έχουνται, κοντά ο αυτός ο λιγαριάσματος το μεγάλα και άνομφισβήτητα όρελάματα που έχει κανείς από τις εκδρομές. Μία εκδρομή με πάλι δίδει μοναδική ευκαιρία να γνωρίσουμε τα όμορφα μέρη του τόπου μας, να αναπνεύσουμε τον καθαρό αέρα της εξοχής, να αποκτήσουμε την πληκτική ατμόσφαιρα της πόλεως. Επίσης δίδεται αφορμή να ξεδιαλθούμε πολλά πράγματα από την ζωή των φυτών, από την κοσμογραφία και άλλα.

Όσο λοιπόν περισσότερες εκδρομές κάνουμε, επειδή εις κάθε εκδρομή λαμβάνουμε διαφορετική και ευθυμική, διὰ τοῦτο κατορθώνουμε να γνωρίσουμε περισσότερον

τον τόπον μας και επομένως θα τον αγαπήσουμε περισσότερο, οτις βέβαια θα φροντίζουμε περισσότερον γι' αυτό.

Η κίνησις προς τας εξοχάς, ή άάρασις ή των όρέων, τα παιχνίδια στην άκρο γαλήνη, αι έν γένει ή συχή ή διαμονή στον τό δυνατό περιεστειρόν εις το υπαίθριον δίδουν σώματα γερά. Σώματα εις τα όποια βασιλεύει πάντοτε ή υγεία... Και επιτα τί άλλο όμορφότερον, άλλο τερπνότερον από το να απολαμβάνη κανείς την όμορφότητά της φύσεως όταν μίαν όμορσαν τραβάν κατά την όποιαν οι άκτινες του ήλιου δέν έχουν άκόρη προβάλλει άπεφασισμεν να κάμωμεν μία εκδρομή. Αεβαίνουμε ένα βουνό. Ρίχνουμε μία ματι γύρω μας. Τι άγασία σι!... Απέραντος κόσμος απλώνεται γύρω μας. Ού λαμποκοπά και χρυσώνει με τις πρώτες γλυκές κι' όλόχυστες άκτινες του ήλιου που πετιέται διατροπώντας το προσινεγάλαζο κάλυμα της θαλάσσης. Κι' ύστερα από την έκδήλωσι του θαυρασμού μας για την τόσον σοφήν και άμονικήν δημιουργία του κόσμου, θα επικολουθήσουν παιχνίδια, γέλια, τραγούδια... Και κατά την διάρκεια των ένω ή ψυχή θα είναι πλημμυρισμένη από χαρά και άγασια, οι πνεύμονες θα γεμίσουν από τον καθαρό αέρα της εξοχής, το σώμα θα κίμη το άνοήλουτρό του, και θα επιστρέψωμεν ζωηδες, και γεμάτες από κινούργια δύναμι και υγεία εις το πανιχρόν και όουβώδες περιβάλλον της πόλεως.

Αε σκεφθοῦμεν λοιπόν ότι ή υγεία ή ευχαρίστησις και ή ξεγνισιά, μόνο διὰ της συνεχούς διαμονής εις το υπαίθριον αποκτώνται. Αε αγαπήσωμεν την φύσιν τας εξοχάς την ελευθερίαν, και θα μπορέσωμεν να κατορθώσωμεν μόνον έναν επισκεφτώμεθα όσον το

δυνατόν περισσότερον τας εξοχάς. Η χώρα μας είναι περίφημη διὰ τας φυσικάς καλλονάς της, έννεκα των όποιων έννοι φυσιολάτραι την επισκέπτονται πολύ συχνά ένω οι περισσότεροι εκ των ατείκων της άγνωστον τελείως τας περισσότερας εξ αυτών. Τώρα όμως αε προσπαθήσωμεν να ζήσωμεν όσο το δυνατόν περισσότεροι εις τό υπαίθριον, κάρνοντες συχνά εκδρομάς διὰ να διατηρήσωμεν την υγείαν μας έν καλή κατστάσει.

Διὰ να γίνωνται δέ αι εκδρομαί καλύτεραι άπαιτούνται: α' συνενόησις μετοξύ των ύποκειμένων προσώπων β' ή έκλογή καταλλήλου τοπίου, γ' αι κατάλληλαι προετοιμασίαι αι όποια άπαιτούνται και δ' ή καθόρισις της ώρας έκκινήσεως.

Εν υποθέσει ότι πρόκειται να επισκεφθώμεν το χωρίον Κεφαλά. Και ή έκκίνησις πρόκειται να γίνη στις 7 π.μ. διὰ αυτοκινήτων. Αφού άπομακρυνθώμεν από την πόλιν συναντήσωμεν τα χωρία Σούδα, Πλατάι, Καλάμι, Καλύβες, Βάμου, διασχίζοντες έκτεταμένους άγρούς, πάντα με τραγούδια και χαρές φθάνομεν στον Κεφαλά. Κατ' αρχάς δέν μας κάνει μεγάλην έντύπωσιν ή πειδή είναι ένα χωριό δίχως ποτάμια και δίχως κήπους. Όταν προχωρήσωμεν προς τα επάνω σκαρφαλώνοντας τα όμορφα βουνά της θα μενομεν καταγησητευμένοι από την ύπεροχον θέαν του.

Κάτω από τας πόδας μας έκτείνεται ή άπέραντος θάλασσα λούοντας ασάν φιλόστοργος μήτηρ τους πρόποδας του βουνού που εύρισκόμεθα. Αισθανόμεθα μία μεγάλην χαράν και νομίζομεν τον έαυτόν μας ως ένα μεγάλο κατακτητή που τραβός από χαρά παρατηρεί στολισμένους τας κτήσεις του.

Μετά την πρώτην έντύπωσιν άρχίζουν διάφορα πενήδια φαί τραγούδια και λοι-

πα Σιγά σιγά οι ώρες καταυλοῦν άνόμωστα στα όψηλά δένδρα του βουνού άρχίζει να βραδιοζή. Κατεβαίνουμε σιγά σιγά στο χωριό. Πέρνομεν μία βόλτα γύρω του και ύστερα άποχαιρετώντας με μία ματιά γεμάτη έκχαριστοι και καλοσύνη προς το χωριό που μας φιλοξένησε και εισερχόμεθα άνθους ολίτες σι' αυτό ή ήτο και τραβούμε για τα Χανιά ένω τα τραγούδια μας φθάνουν στα αυτιά των χωρικών που επιστρέφουν εις τας οικίας των κουρασμένοι από την εργασίαν της ημέρας, όλοι και ζωηροί και ροδοκόκκινοι που άναπνέουν στο υπαίθριον.

Εκπρος λοιπόν αε άποφασισώμεν να άποσιωθώμεν εις την λατρείαν της θρησκείας ή εινης που λέγεται «φυσιολατρεία» και αε ήπιζώμεν ότι μόνον διὰ του φόπου αυτού θα άποκτήσωμεν υγείαν, ευχαρίστησιν, χαράν φρεσκάδα, ξεγνοιασιά.

Η όμάς ένδρομών
Γ' Τ' Ξεως

ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΘ. ΜΕΡΙΝΟ ΜΑΘΗΜΑ

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΠΥΡΕΤΟΥ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Επειδή κατ' αύτας τας ήμέρας εις τα μαθηματικά μαν θάνομεν το πώς δύναμεθα να διαβάζωμεν γραφικώς τα διάφορα μεταβλητά ποσά, ή πη εύκαιρία αύτη θα όμολήσωμεν και διὰ της πορείαν του πυρετού του Μ. Αλεξάνδρου.

Κατά την πρώτην ήμέραν ο πυρετός είχε ανέλθη εις 38 ο Την ίδίαν όμως έσπείραν κατήλθεν εις 36,50 και την ίδίαν πόλιν εις 40 ο.

Την επόμενην κατήλθεν εις 37,50 Κατ' αύτην την ήμέραν φαίνεται όλίγον τι το καλλίτερον και παίξει κύβους με τον φίλον του Μαθα. Κατά την έσπείραν όμως άνήλθεν εις 38,80.

Την τρίτην ήμέραν κατήλθεν εις 37,0 κατά την έσπείραν όμως της ίδίας άνήλθεν κατά δύο βαθμούς.

Την τετάρτην ήμέραν ά

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

ΠΑΛΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ

Τὰ μαθήματα έτελειώσαν. Αί μαθήτριες τής έκτης τάξεως καθόμασσι διά τελευταίαν φοράν εις τὰ θρανία, εις τὰ όποια καθήσαμεν έξ έτη. Τώρα θά φύγωμεν καί άλλες θά φοιτήσωμεν εις ανώτερα σχολεία, άλλες θά έπιδοιοϋμεν εις διάφορα επαγγέλματα καί θά διασκορπισιοϋμεν εις διάφορα μέρη τής Ελλάδος, διά νά εργώμεν εργασίαν. Ο χρόνος έτελειώσα! Μετ' όλιγον θά χωρισιοϋμε καί από τούς διδασκάλους καί διδασκάλισσας καί από τας συμμαθη

νήλθεν εις 39,8 αλλά «ατή λθεν» πάλιν εις 39,0, «ατόπιν» εις 38,3 καί τό απόγευμα ό νή λθεν εις 39,0.

Τήν πέμπτην ήμέραν κατήλθεν εις 36,0, αλλά τήν έσπέραν τής ίδας ανήλθεν εις 39,50.

Τήν έπομένην ήμέραν κατήλθε εις 38,50, έμεινεν ό λίγον σταθερός αλλά «ατόπιν» τήν έσπέραν ανήλθεν εις 39,8.

Τήν έβδόμην ήμέραν κατήλθεν εις 39,0, έμεινεν επί τινιας στιγμής σταθερός κατόπιν όμως ανήλθεν εις 40,2.

Τήν όγδόην ήμέραν κατήλθεν εις 39,0. Έμεινεν επί όλίγον σταθερός κατόπιν όμως ανήλθεν εις 40,50.

Τήν έννάτην ήμέραν κατήλθεν εις 39,50 έμεινεν όλίγον σταθερός.

Τήν δεκάτην όμως ανήλθεν εις 41,0.

Καί τέλος τήν ένδεκάτην κατ' άρχάς κατήλθεν εις 40,50, κατόπιν όμως ανήλθεν εις 41,20 όπότς καί απέθανε!

Καί έτσι πέθανε ό μέγας στρατηγός! Η μνήμη του όμως ζεί καί θά ζή πάντοτε, έφ' όσον είναι έμείς όστις μετέφερε τόν Έλληνικόν πολιτισμόν εις τήν Ανατολήν, ήτις πρότερον ήτο ήμι αγρία.

Α. Παπαδάκη,
Κ. Χατζηδόκη
Σ. Παπαγιαννάκη
Τάξις Γ'

τρίας μας.

Ο χωρισμός αιδώς όμως δέν θά είναι διά τρις μήνας όπως καί έτος, αλλά θά είναι παντοεινός! Αιδώς μάς λυπεί, διότι αγαπώμεν τό παλαιών μας σχολείον, όπου έξ έτη, δύο φορές τήν ήμέραν έδοκιμάσαμεν τήν χαράν τής εργασίας. Όπου διά τόσον καιρόν τας όρισμένας ώρας έβλέπαμεν τό ίδια παιδιά, τούς αυτους διδασκάλους καί διδασκάλισσας τούς αυτους συγγενείς όπως ό πατέρας μας ή ή μητέρα μας οι όποιοι μάς έβλεπον μέ τό μειδιάμα εις τὰ χαίτη.

Αγαπώμεν τό σχολείον μας, όπου έφωτισθήκαμεν, ηύρομεν τόσους καλούς συντρόφους καί διότι καί κάθε θλίψις άκόμη, τήν όποian έπεράσαμεν ήτο πρός όφέλειάν μας..

Ας διατηρήσωμεν παντοτεινά τήν άγάπην αυτήν καί ας χαιρετίσωμεν ένάσση μέ τήν καρδιά μας τας συμμαθητρίας μας, τας αδελφάς μας.

Εις μερικές ίσως συμβοδν άτυχήματα, άλλες θά γίνουν άξεις καί τίμιες εργάτριες καί μπορεί νά εύρεθίη καμιά ή όποια θά προσφέρει μεγάλες υπηρεσίες εις τήν Πατρίδα της καί νά δοξάση τό όνομά της.

Χωρισθήκαμεν μέ άγάπην, ως αδελφές! Τό σχολείον μας είναι όπως ή μητέρα. Η μητέρα αυτή μάς παρέλαβε εις τὰ άγκάλας της, ός μόλις άρχίζαμεν νά όμιλοϋμεν καί τώρα μάς παραδίδει καλές, δυνατές, έπίμελεις!

Είλαι αδύνατον νά λησμονήσωμεν τό σχολείον μας, τό όποion μάς έξέπαιδευσε. Όταν μεγαλώσωμεν θά γυρίσωμεν τόν κόσμον θά ίδωμεν άπεράντους πόλεις καί μεγαλοπρεπέστατα μνημεία καί θά λησμονήσωμεν πολλά από αυτά. Αλλά τό ταπεινόν του το όκοδόμημα όπου ή-θιος τό πρώτο άνθος του πνεύματος μας θά τό βλέπωμεν έως τήν τελευταία στιγμή τής ζωής μας όπως ή μητέρα μας βλέπει τήν ολίαν, όπου διά πρώτην φοράν ήκουσε τήν φωνήν μας.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΝΙΚΑΚΗ
Τάξις Β' Γ. Θ. Χ.

Η ΑΡΩΣΤΙΑ ΜΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Τήν Δευτέραν τό πρωτό πηγα σιό σχολείον μέ δυσκολία διότι είχα πονοκέφαλο. Τό βράδυ μέ είχα πιάσει μέγας πυρετός καί αισθανόμουν μεγάλη άησυχία. Από τήν τρίτην τό πρωτό δέν μπόρεσα νά σηκωθώ από τό κρεβάτι επί 15 ήμέρας.

Δέν φαντάζεσθε τί χαρά αίσθάνθηκα όταν άκουσα δύο συμμαθήτριές μου νά ρωτήσιν τήν μαμά μου διά τήν ύγείαν μου καί όταν μετ' όλίγον τίς είδαν νά πλησιάζουν τό κρεβάτι μου καί νά μοϋ λέν λόγια παρηγορητικά.

Από τήν μεγάλην μου συγκίνηση έδάκρυσα, πού δέν μέ έλθομνήσανε οι άγαπητές μου συμμαθήτριες καί τόπο φροντίσανε διά τήν ύγείαν μου.

Τήν παραμονήν του Αγίου Νικολάου αί συμμαθήτριές μου φέρανε τόν λατρόν καί μέ τήν καλή διάγνωση του λατρού καί τὰ φάρμακα πού μοϋ έδωσαν έγινα δόξα τω Θεώ καλάν ύπνερα από μία έβδομάδα καί ήρθα σιό σχολείο. Καί τώρα ή μεγάλη καλωσύνη των άγαπητών μου συμμαθητών καί εύσπλαχνικών καθηγητών μου θά μένη άξέχαστη εις τήν ζωήν μου.

Αγαπητές μου συμμαθήτριες σάς εύχαριστώ πολυ πού φροντίσατε γιά μένα τήν πτωχή καί εύχομαι ό Θεός νά σάς έχει πάντα δυνατές καί χειρόμενες νά φροντίζετε καί γιά μάς τούς αδυνάτους.

Όλγα Τεβεκελίδου
Τάξις Α' Γ. Θ. Χ.

Η λέγει σιγής κρείττον ή σιγήν έχε.

Ού δέ σιωπών καί λαλείν όπου χρεών.

Έτερος τιτρώσκει σώμα τόν δέ νοϋν λόγος.

Όσον μέγας έπ' οσοϋτον ταπεινώ νου.

Ανθρωπος εϊ, μέμνησα κοινής τύχης.

Βεβαίον οϋδέν έν έίω δοκεϊ πέλειν.

Νίκα λογισμώ τήν παρούσαν συμφοράν.

Πώς μπορούμε νά διατηρήσωμε τὰ αϋτά γιά φρέσκα

Έάν θέλωμεν νά διατηρήσωμεν επί πολύ χρόνον αϋτά πρέπει άναραιτήτως νά τὰ προφυλάξωμεν από τήν επίδρασιν του άέρος. Οι τρόποι είναι πολλοί. Άλλοι τὰ ιοποθειούν μέσα σέ ξύλινο κιβώτιον καί τὰ καλύπτουν μέ σιάκινη ή μέ περιόνidia ξύλου ή μέ σκόνην από κάρβουνα. Άλλοι τόν π. λινόν καιρό τὰ έβόζαν μέσα σέ άρμη ή άβυσόνερο. Τά ύγρά όμως αϋτά διερχονται από τήν φλοϋδα καί χαλοϋν τήν γεϋσιν του αϋτου. Απεδείχθη λοιπόν διό κολύτερος τρόπος νά διατηρήσωμεν τὰ αϋτά πολύν καιρόν είναι νά τὰ σκεπάσωμε μέ έλαφρό σιρώμα παραφίνης ή λιπαρών σωματών ή βερνικίου. Ο τρόπος όμως διά τής παραφίνης είναι ό καλύτερος. Διότι, αϋτά τὰ όποια σκεπάσθησαν τόν Δεκέμβριον τελείως πλήρη καί χωρίς νά χάσουν τίποτα από τὰ συστατικά των. Πέρομεν λοιπόν όλιγην παραφίνην (ένα κοιλό άρκεϊ διά 300 αϋτά) τήν λϋώνομεν μέσα σέ δοχείον μέ σιγανή φωτι καί καιρίην βρυτοϋμε μέσα τὰ αϋτά τὰ όποια άμέσος βγάζομε. Είναι βεβαιωμένον διό διαντά αϋτά είναι φρέσκότατα καί τὰ σκεπάσωμεν μέ παραφίνην διατηροϋνται επί δύο όλόκληρα έτη χωρίς νά πάθουν καμίας αλλοιωσιν. Πρέπει όμως νά είναι φρέσκα διότι έάν έχουν άρχισή νά χαλοϋν ή παραφίνη δέν τὰ διορθώνη.

Νίκη Παναγιωτάκου
Τάξις Α'

Τυπογραφείον Έφεδρικού Αγωνος

Π Ο Ι Η Σ Ι Σ

Κάριν του Χριστογεννηάτικου
δένδρου του Γυμνασίου μας.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΔΩΡΑ

Τριών χρόνων ή μικρή και πέν-
[ε ή μεγάλη
αποβραδύς κι' οι δυο στο τζάκι
[είχανε βάσει
δυο παπουτσάκια κόκκινα παλὰ
και δώρα περιμένανε τὰ δούτυχα
[παιδιά.
Στ' όνειρο τους είδανε άσπρα
[άγγελάκια
δώρα να μοιράζουμε σ' ά φτωχά
[παιδάκια.
Εημέριον Χριστούγεννα ή να μ
[πάντα κράζει
και τὰ παιδάκια ή μαμά τρέχει
[και φωνάζει.
Πηδούν άπ' τὰ μικρά τους κρεβ
[βατάκια
και τρέμοντας άπό τή γύμνια
[τρέχουν σ' ά παπουτσάκια
Τι χαρά! Μέσα στο καθένα
βρίσκεται λαμπερό είκοσάρικο
[ένσ-
'Ακόμη βλέπουνε στο τραπέζι
[κουλάκια
τόπια και δυο φορεματάκια.
'Ο Θεός για να τους γεμίση άπό
[χαρά τὰ στήθια
τόνειρό τους έκαμε να γενή
[θεία.
Περνώντας αποβραδύς παιδιά 'του
[σχολείου
μοίραζαν τὰ λεπτά του σχολικού
[των ταμείου.
Αυτά είχαν αφήσει και τὰ δώρα
τὰ παιγνίδια τὰ φορεματάκια δλ
Τι χαρά και μετς θα αισθανθούμε
του δένδρου μας τὰ δώρα άντι να
[μοιραστούμε
σ' ά φτωχά να τρέξωμενά δώσωμε
έτσι γλυκά Χριστούγεννα να
[οιώσωμε.

Λ ΦΙΩΤΑΚΗ
Τάξις Α'

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Κατεκυρώθη υπό του συμβου-
λιου του Χουσοστόμου το κτίριον
του Σχολείου μας, άντι 600 000
περπυδραχ., και έτσι αποκτή-
σαμε αι μετς τέλος πάντων εκ
παιδευτήριον. Βαθεία εύγνωμο-
σύνη πλημμυρίζει την καρδιαν θ
λων μας, κι' άπειθύνομεν ένα
μεγάλο εύχαριστώ εις τους συντε-
λέσαντας εις τοϋτο.

Το πα ειθδον Σάββατον 11 τρέ-
χοντος εν τή Γυμνασίω μας έξε-
τελέσθησαν ταχυδακτυλογρικά
περάματα, και άπηγγέλθησαν
ποιήματα με έπιτυχίαν.

ΣΤΟ ΧΡΙΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΔΕΝΔΡΟ, ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΤΩΧΟΥΣ

Δένδρο μου ωραιότατο
δλοι έσέ κυττάζουν
την εύμορφιά σου την πολλή
δλοι την έθαυμάζουν.

Κυττάτε εν' δλόφωτο
είνε σάν άγγελούδι
σάν πισφιστέρ' δλόλευκο
σάν άνθηρό λουλούδι.

Δένδρο μου άσημοστόλιστο.
με τὰ πολλά στολίδια
με τὰ κλαδιά τὰ εύμορφα
με τὰ πολλά παιγνίδια,

Σι βλέπω τώρα δλόλευκο
'Ω! πόσο μου έρέσεις!
για την άνάνηση αυτή
δένδρο μου όπου έχεις.

Δένδρο μου σέ στολίσαμε
για του Χριστού τη χάρη
για Κείνο που γεννήθηκε
μεά νύκτα μισ' τη φάτνη.

Και τώρα δλοι με χαρά
πρέπει να εύχθούμε
και με δυο λόγια ύστερνα
χρόνια πολλά να πούμε.

Μ. ΜΠΟΝΑΤΟΥ
Τάξις Α'

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

'Αγαπητοί συνάδελφοι,

Γνωρίζετε βεβαία ότι το όρ-
ύμων εκδόμενον κατά το παρελ-
θόν σχολικόν έτος περιοδικόν, έ
πανεκδίδεται και έφέτος. Κατα-
βάλλομεν κάθε δυνατήν προσπά-
θειαν προς βελτισιν του Ζητού
μεν να το καταστήσωμεν όσον το
δυνατόν καλύτερον διαρρυθμίζον-
τες καταλλήλως τὰ θέματα, ώ
στε να παρουσιάζεται ποιμελία
ύλης.

Συντρέξατέ μας λοιπόν, ως συ-
νάδελφοι, στην προσπάθειάν μας
αυτήν, στέλλοντές μας την κινη-
σιν του σχολίου σας. Γραφzte
για τις εκδρομές σας, για το σχο-
λικό σας κήπο, άν έχετε, για
την δραση των κοινοτήτων σας,
και γενικώς δ' ά όσα άφορούν
την ζωή σας, ως μαθητών, καθ'
έν τρόπον καταχωροόμεν και μετς
την του ιδιού μας σχολείου.

Χανι τή 11/1/33

(Αί μαθηταί κοινοότη-
τες Γυμνασίου Θελέων
Χανίων).

Λυπηθήτε, λυπηθήτε
τόν παράλυτο πτωχό
πρωί—βράδυ θά τον δητε
μέσ' στο δρόμο μοναχό
να ζητάη έλεημοσύνη,
και κανείς να μήν τοθ δίνη

Δόστε του άπ' το ψωμί σας,
του καθμένου μια γωνιά,
να εύχθη για την ζωή σας-
Τών κακών ή άπονιά,
προς Θεού καταραμένη
Τό έλεός σας περιμένει.

Κ' όποιος σας τον έλεση
εύπλαχνα καλά παιδιά
τόν Θεόν του θά δανείση
Πάντοτε ο Θεός πολλά
θά σάς δώση να εύτυχητε
τους πτωχούς να έλεητε.

Θάλεια Ρενιέρη
Γυμνάσιον Θελέων Χανίων

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

'Η θέλησις είναι μοχλός που κι-
νεί προς τὰ έμπρός τὰ άτομα
και τὰ 'Εθνη. Αυτή είναι που
μπορεί να φέρη εις πέρας κάθε
έργον. Και άπόδειξις ή γιορτή
της α' άξειας του σχολείου μας
Με σ' γ' ινεί, άλλ θινά, ή θέλησις
και ή εργατικότητα, με κι' ή φι-
λανθρωπία των παιδιών αυτών.
Είναι παιδιά ηλικίας 11—12 έ-
τών, κι' όμως δεν διατρέχουν να
παρουσιασθούν ένώπιον του σχο-
λείου διου. Και μας παρουσιά-
σθησαν με άρκετή έπιτυχία στην
έορτή τους «Χριστογεννηάτικο
δένδρο». Ναί έπιτυχία, γιατί τι
πρέπει να περιμένη κανείς άπό παι-
δ' ά τώσης ήλ κίας; Κι' όμως ήθέ-
λησαν έργασθαι σπουδαίως ανώρθωσαν
το έπιδικώμενον. Τόσον εις την
ύποδοθησαν καθηγγήτριαν, θ
σονκαι στις μαθήτριες άξίζει έ-
νας'σοδαρός έπαιος.

Μας έχορηγήθη, εύτυχώς ή ά-
δεια να λουώμεθα άπαξ της έβδο-
μάδος εις τὰ λουτρά του ύγειονο-
μικού κέντρου. Χρεωστώμεν χά-
ριν εις τους συντελέσαντας εις αυ-
τό. Γιατί αυτό είναι πολύ έξυπνη
τεχνη για τους μαθητάς οι πλεί-
στοι των οποίων στεροούνται λου-
τρού.

Συνεπληρώθη ή ένδυμασία
του σχολείου μας, δια της προ-
σθήκης εκτός του παλτοθ και
της ζακέτας και του σχετικού

καπέλλου, και έτσι το σχολείο
μας θά παρουσιάζη κατι το δ-
μορφο κατά τας γενικάς έξόδους.

'Η όμάς του 'Ερυθρού Σταυ-
ρου του σχολείου μας υπό την
διδά Μαζοκοπάη Γυμνάστρια, έ-
δρασε κατά τις γιορτές άρκετά έ-
πιφέλως. Προσέπαθσε ν' άνα-
κουφίση την λύπην και την έρη-
μιά των όρφανών. Όλα της τὰ
μέλη πλούσια και πτωχά, έφιλο-
τιμήθησαν να παρουσιάσουν όσον
το δυνατόν πιο εύπρόσωπα τὰ κα-
λαθάκια των. Τὰ γέμισαν παι-
γνίδια, γυκά φρούτα.

Είνε άξία συγχαρητηρίων το
σον ή εισηγηθείσα καθηγγήτρια
όσον και τὰ μέλη.

Κατά τας έορτάς των Χρι-
στογεννίων συνεστάθη εκ νέου το
Ταμείον 'Ελεημοσύνης. 'Η κοι-
νωρία μας έδειξεν άλλην μια φο-
ρά την εκτίμησιν της προς το
πρόσωπον του σεβαστού μας κ.
Γυμνασιάρχου εκλέξασα αυτόν έν
τιπρόεδρον του Ταμείου.

'Η λεπτότης της ψυχής του
και τὰ φιλήνθρωπα αισθήματα έ-
ξετιμήθησαν δόντως άπό την κοι-
νωρίαν. 'Επίσης εξέλέγει μέλος
τούτου ο καθηγγητής των 'Ιερών
του Γυμνασίου μας. Είμεθα εύτυ-
χείς και υπερήφανοι έχουσαι τοι-
ούτους καθηγγητάς πανθομολογου-
μένης άξίας.

'Η άθλητική μας όμάς εξακο-
κουθεί τας προγυμνάσεις με άρκε-
τά ικανοποιητικά άποτελέσματα.

'Εργατικά και άθροοντα έργα-
ζονται αι μαθηταί κοινοότητες
του Γυμνασίου μας, σ' όλα τὰ
στάδια. Κάθε μέρα και κ τι νέ-
ον προσθέτουν στην διάκοσμον
των τάξεων. Κατά τς γιορτές
διανεμήθησαν άρκετά δο θήμα'α
άπό το ταμείον έλεημοσύνης των
και στήν, και το ίδιον ταμείον
κάθε τάξεως, προσέτι έν είδει δι-
αλέξεως έγνι μια άνάλυσις επί
των έργων του Πορφύρα έν τη
Δ' τάξει.

Ζ.χ. Ι. Σπερελάκη
Τελειόφριτος

ΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

- 1) 'Ο πεθαμμένος
- 2) Το κρασί
- 3) Το σταφύλι
- 4) 'Ο φύλλος
- 5) 'Η έλαία.

Μαρία Μανωλεινάη
Τάξις Α' Τμήμα Α'